

וטהר ליבנו – כי תשא

”כי תשא את ראש”

ונראה לתרץ, על פי הש”ך שכתב שחטא עם ישראל הנשארים שלא מתו בחטא העגל היה בכך שלא מחו בחוטאים ולא מנעו את החטא בכוח.

אומנם זה טעון ביאור שהרי חור ניסה למנוע את החטא מהם ורצוהו נפש, אבל הטענה על עם ישראל שאכן אדם אחד נגד קבוצה לא יכול לעצור בעדם אבל רוב רובו של עם ישראל שלא חטאו אם היו מתאחדים בוודאי היו יכולים לעצור את החוטאים בכוח הרוב!!

ולכן עם ישראל נענש שהחטא נשאר ככתם ותלוי ועומד ליום פקודה, וגם שעליהם היה להוריד את כתרי ”נעשה ונשמע” שקבלו, ואכן עם ישראל הרכין ראש כי הם חטאו בכך שהרגישו חלשים לעמוד מול החוטאים בחטא העגל.

לכן צווה הקב”ה את משה ”כי תשא את ראש בני ישראל”, שעם ישראל צריך לתקן את חטא העגל בכך שירימו את ראשם למעלה, ויכירו בעובדה שנוון שכל אחד הוא חלש ואפילו רק חצי אבל ביחד כל עם ישראל זה מצטבר לסכום גדול, ואכן ממחצית השקל שכל אחד נתן קצת רק חצי אפילו לא שלם בכל זאת מצירוף כולם ביחד עשו את האדנים שעל זה עמדו הקרשים של המשכן, ובעצם זה העמיד את כל המשכן.

ומתוך זה עם ישראל ילמד להכיר בכוח הציבור וההצטרפות לציבור לכוח גדול שיכול לעצור בעד החוטאים ולמנוע טומאה בעם ישראל, ולפעול גדולות ונצורות בעם ישראל, ובעצם על ידי האחדות הם זכו וקיבלו את התורה כפי שכתוב כשהגיעו למדבר סיני קודם מתן תורה בא’ סיוון שבאו ”כאיש אחד בלב אחד”, וכפי שהוכחנו מדברי רש”י שזה היה היום המיוחד שעליו נאמר ”תעבדון את האלוקים”, ולא על יום נתינת התורה!! כי עיקר התורה זה באחדות עם ישראל כאיש אחד בלב אחד.

והיות ובחטא העגל התפרקה החבילה, כי רוב רובו של עם ישראל שלא חטאו לא התאחדו למען ה’ לעצור את חטא העגל, והיה חסר להם את ה”כאיש אחד בלב אחד”, לכן היהודים הסירו את הכתרים שקיבלו במתן תורה שניתנה באחדות ישראל לאבינו שבשמים, אבל כאמור, הם התאחדו במחצית השקל ובתרומת המשכן ויחד הרימו ראש והחזירו את הקדושה לישראל, וכיפרו על חטא העגל.

ובפרט שבכל יום הקריבו קורבנות תמיד שנקנה ממחצית השקל של כל הציבור וכך באחדות ומכוח כל היחידים של עם ישראל שהתאחדו הקריבו קורבנות, כי אכן לכל יהודי יש חלק בקורבנות תמיד שנקנו מכספו ומכספי כל עם ישראל יחד.

לכן יהודי יקר, אם קשה לך להילחם נגד יצרך ולהתקרב לבורא עולם באמת, כי מי אני ומה אני?? אני חלש לעומת היצר החזק!! יש פתרון אתה יכול להצטרף לקבוצה גדולה ולהרגיש חזק מכוח הקבוצה, ותרים את ראשך בעוצמה מול היצר ותצליח לנצחו, וגם תפילתי שהלוואי וכל קהילות הקודש יתעלו ויתאחדו במכנה המשותף שיש לנו, - אהבת השם, אהבת התורה, יראת שמים, ואהבת ישראל, ובכך נרים את ראש בני ישראל אמן ואמן.

מחצית שקל תרומה לה’

ובבית הוא אומר: תרמתי בבית כנסת!! ואדם כזה שאוהב כסף אם בכל זאת הוא תרם פרוטה!! הוא מרגיש שנתן עולם ומלואו!! ובטוח שיצא ידי חובתו באופן המושלם לכל הדעות!!

בכל זאת התורה מלמדת אותנו שזה כבר במהות שלו בטבע שלו, שכל כסף שיש לו בארנק הוא מרגיש חסר.

כתב רש”י שמחמת חביבותן לפני המקום ספר אותם ג’ פעמים, משל לרועה שאהב את צאנו ומתו חלקם במגיפה ספר הרועה הנותרים לדעת כמה נשארו לו, ולכאורה קשה, שאם אכן מרוב חביבות ספר אותם, מדוע רק אחרי החטא והמגיפה נספרו, למה לא נספרו לפני החטא???

עוד שואל האור החיים הקדוש שלכאורה הלשון מטעה, שכתוב כי תשא את ראש, שאפשר להבין מזה שצריך לספור ראשים, והרי סופרים מטבעות כדי לדעת את סך היהודים, וגם מתאים יותר לכתוב ”כי תפקוד” שמשמעותו ספירה, ואילו ”תשא” משמעותו ”להרים”, ולכן היה צריך להיכתב ”כי תפקוד את בני ישראל”???

עונה האור החיים הקדוש, ע”פ המדרש ב”ר י”ב ט’ שהחוטא גורם בחטאו שיתכופף ראשו, ואילו הקדושה גורמת נשיאת ראש שמרימה את ראש – שזה מהותו ואיכותו של היהודי, ולכן נצטווה למנותם דווקא אחר מעשה העגל, ובלשון ”כי תשא” לשון נשיאות ראש, שתשא ראש בני ישראל שראשם נמוך בגלל חטא העגל.

ובהמשך הפסוק ”לפקודיהם”, כתב האור החיים, שזה כמו שכתוב במדבר ל”א מ”ט ”ולא נפקד ממנו איש”, וביארו חז”ל יבמות ס”א שלא נמצא בהם אדם שחטא.

ולכאורה לא מובן סיום דבריו, כי אכן בספירה שהייתה בעת הקמת המשכן או כשחזרו ממלחמת מדין, שם אכן לא נמצא אדם שחטא, ולכן כולם נשארו ולא מת מהם אחד בחטאו, ואכן שם מתאים לשון פקודה, אבל כאן אחרי העגל, שחטאו ומתו מהם איך שייך הלשון לפקודיהם??

ונראה לתרץ בפשיטות שגם כאן כל מי שנשאר בחיים היה בלי חטא, כי כל החוטאים בעגל נהרגו או על ידי אדם או במגיפה – וזה בדיוק המשל עם הרועה והצאן שרש”י הביא, שנכון חלק נטרפו, אבל מי שנשאר הוא שלם ואהוב וחביב, ואת הנותרים השלמים והחביבים סופר הרועה.

אומנם אם כן נשאלת השאלה, מדוע הייתה להם כפיפות קומה, שכביכול ראשם היה כפוף למטה, הרי הנותרים היו מושלמים שלא חטאו???

וגם למה נשאר החטא תולה על עם ישראל ככתוב ”וביום פקדי ופקדתי”, הרי הנותרים היו נקיים בלי חטא?? וגם למה הסירו את עדיים - הכתרים שקיבלו מהר סיני על שאמרו נעשה ונשמע, וגם בורא עולם דרש מהם להסיר את הכתרים, הרי הם – הנותרים לא חטאו???

ידוע מאמר חז”ל ”אין אדם מת וחצי תאוותו בידו” - קהלת רבה א’ ל”ב – ועל פי זה כתב בעל ”המקדש מרדכי” שאת זה באה התורה לרמוז לנו, שיתנו מחצית השקל, כי בכסף אין שלימות, כיון שאדם האוהב כסף כל כסף שיש לו זה חצי ממה שהוא רוצה.

ולמרות שכאן מדובר על תרומה, ובדרך כלל בתרומה זה בדיוק הפוך, שבבית כנסת הוא אומר: תרמתי בבית!!

וזהר לבנו – כי תשא

בעולם למקסיקני שמתחרה בך, לכן אתה חותר בכל מחיר ושואף להכפיל את רכושך ל 80 מיליארד, ככה תהיה מוגן מלסכן את מעמדך, אם כן חסר לך 40 מיליארד דולר, ולכן באמת חסר לך הון עתק, אבל לי חסר מקסימום רבע מיליון דולר, אז תגיד לי, למי חסר יותר כסף??? מזל, שביל גייטס לא ביקש ממני תרומה!!!

ויתכן לפי זה לפרש את הפסוק "העשיר לא ירבה והדל לא ימעט ממחצית השקל", כי האוהב כסף שהוא עשיר, כשנתן לצדקה הוא מרגיש שנתן שלם, ואילו העני שנתן מפת לחמו הרבה יותר אחוזים מרכושו לעומת העשיר, מרגיש שנתן פחות ממה שצריך, לכן מזהירה התורה, עשיר! זכור שכל מה שתרמת זה רק חצי ולא מושלם, ולעני אומרת התורה, תרגיש טוב ואל תמעט בערך הנתנה שלך, כי נתינתך שווה לנתינת העשיר.

ללמדנו, שהאנשים הפשוטים ואפילו העניים הלב שלהם רחב ופתוח לעזור לאחרים לפעמים הרבה יותר מהעשירים, אנשים שמתרימים בכוללים מספרים שאת החמימות ונדבת הלב האמתית הם מוצאים אצל האברכים שחיים בצניעות ממש. העני לא ימעט!! גם שקועים בתורה וגם מסתפקים במועט, אבל לעני הם נותנים את כל ליבם.

ונלמד מזה גם בעניין הרוחני, שמי שאין לו יחוס ומעמד חשוב בעם ישראל, לא ייפול ברוחו אלא אדרבא ממך יתחיל הייחוס, כי ליבך פתוח יותר לרווחה להתעלות, כמאמר חז"ל נדרים פ"א היזהרו בבני עניים שמהם תצא תורה, הנה משה רבינו התקנא בגדלותו של רבי עקיבא שהיה בן גרים, ואמר לקב"ה שרבי עקיבא מתאים ממנו לתת תורה לעם ישראל, ומצד שני המיוחסים שבעם אשריכם שיש לכם זכות אבות אבל זכרו שעליכם להתאמץ בעצמכם כי להגיע לשלימות זה רק מכוח עבודה עצמית קשה ואמתית, ואם תשקיעו בכל כוחכם תשיגו גם כח זכות אבותיכם ותגיעו לפסגות רוחניות אמון.

"העשיר לא ירבה" – מטבע של אש-המשך

אומרת התורה "העשיר לא ירבה", עצם הדבר שיש לך רצון לתת יותר זה כבר מכפר, ויתכן שזה מסביר מה הכוונה נתקשה משה, עד שהראהו הקב"ה מטבע של אש, ואמר לו כזה יתנו, וכי מה הקושי למשה להבין מה זה מטבע???

אלא למשה היה קשה איך אפשר לבוא לעשיר צדיק ולהגיד לו תתכפר במחצית השקל בשעה שלעשיר זה לא נחשב כלל נתינה, הוא מרגיש שלא תרם וממילא לא התכפר!! הראה לו הקב"ה מטבע של אש, ואמר לו כזה יתנו, דהיינו שיתנו לווייה אכילה שתיה ר"ת ש"ל א"ש, שלעניים יתנו ברחבות היד והלב לכפר כשאיפת ליבם הטהור, וכשינהגו כך בעניים, אזי המחצית השקל תכפר עליהם בשלימות.

"העשיר לא ירבה והדל לא ימעט ממחצית השקל"

אבל זוהי הכפרה לכפר על נפשותיכם שלמרות הקושי יהודים מתחברים יחד, וכוח האחדות היא לכפר על נפשותיכם, כדרך שיש חיבור ואחדות בקטורת עם החלבנה שריחה רע והיא רמז לפושעי ישראל שמתאחדים עם הלבונה הזכה ושאר סממני הקטורת, וביחד זה מכפר על עם ישראל, לכן כתב רש"י שתספור את השקלים השלמים, שתאחד בין העשיר לעני לשקל שלם, כי האחדות בעם ישראל, היא הנותנת לכפר על נפשותיכם.

שמן משחת קדש יהיה זה לי לדרתיכם

שכתוב שם: שאהרן הכהן חשש על 2 טיפות שמן המשחה שהיו תלויות על זקנו שמא מעל בקודש בגלל טיפות אלו, ולכאורה תמוה וכי מדוע זה יחשב למעילה? הלוא משה חויב על פי הקב"ה למשוך את אהרן בשמן המשחה???

ולפי דברי האברבנאל הדברים מובנים, שהרי כל השמן שנמשח חזר לכלי של משה כך שלא יחסר מאומה משמן

להמחיש זאת אספר לכם מעשה שהיה ולא היה, פעם ישבתי בגינת חמד בסנטרל פארק במנהטן, ולפתע התיישב לצידי אדם שפניו היו מוכרות לי, כי זה היה ביל גייטס, וכשאני מתבונן בו הוא מפתיע אותי ופונה אלי: אתה מזהה אותי?? כן בוודאי ענית לי: אתה ביל גייטס, נו, תשלים את המשפט הוא אומר לי!!! למה אני צריך להשלים, שאלתי אותו?? הוא מחייך ואומר תשלים "העשיר מספר אחד בעולם!!!"

אמרת לי אדוני טעית, לדעתי אתה בבעיה כלכלית יותר גדולה ממני, כי לך חסר יותר כסף ממני!!! הוא פתח עיניים גדולות, ואמר לי: יש לך מושג כמה כסף יש לי?? לי יש 40 מיליארד דולר!!! איך אתה מדמיין שחסר לי יותר כסף ממך???

ענית לו, ביל!!! לא טעיתי, אני אסביר לך זאת בפשטות, הרי אתה מפחד כל הזמן להפסיד את התואר מקום ראשון

שהאנשים הפשוטים ואפילו העניים הלב שלהם רחב ופתוח לעזור לאחרים לפעמים הרבה יותר מהעשירים, אנשים שמתרימים בכוללים מספרים שאת החמימות ונדבת הלב האמתית הם מוצאים אצל האברכים שחיים בצניעות ממש. העני לא ימעט!! גם שקועים בתורה וגם מסתפקים במועט, אבל לעני הם נותנים את כל ליבם.

ונלמד מזה גם בעניין הרוחני, שמי שאין לו יחוס ומעמד חשוב בעם ישראל, לא ייפול ברוחו אלא אדרבא ממך יתחיל הייחוס, כי ליבך פתוח יותר לרווחה להתעלות, כמאמר חז"ל נדרים פ"א היזהרו בבני עניים שמהם תצא תורה, הנה משה רבינו התקנא בגדלותו של רבי עקיבא שהיה בן גרים, ואמר לקב"ה שרבי עקיבא מתאים ממנו לתת תורה לעם ישראל, ומצד שני המיוחסים שבעם אשריכם שיש לכם זכות אבות אבל זכרו שעליכם להתאמץ בעצמכם כי להגיע לשלימות זה רק מכוח עבודה עצמית קשה ואמתית, ואם תשקיעו בכל כוחכם תשיגו גם כח זכות אבותיכם ותגיעו לפסגות רוחניות אמון.

אין מקרא יוצא מידי פשוטו, יש יהודים עשירים צדיקים שנותנים צדקה מכל ליבם, ועליהם נאמר ש"ניסיון העושר קשה מהעוני", כי בהיות האדם עני ושבור מרגיש יותר צורך לפנות לבורא עולם, אבל עשיר שכביכול מסודר בחיים, בקלות יכול להגיע למצב "וישמן ישרון ויבעט".

ובכל זאת יש בעם ישראל אין ספור עשירים שלמרות הניסיון הקשה הם יראי שמים עצומים, ומתנהגים בענווה, ונותנים את כל ליבם לדבר מצווה, אשרי חלקם, ויש לקנא בהם, לא רק בעושר הגשמי, אלא בעושר הרוחני שיש להם, בזכויות הגדולות שעומדים כראוי בניסיון.

ועשירים צדיקים אלו לא מסוגלים לתת רק חצי שקל, ועוד שזה בא "לכפר על נפשותיכם", והם חשים בושה איומה איך אני אכפר על נפשי בנתינה קטנה כזו, ועל זה

כתב רש"י – "אלא יתנו כל אחד מחצית השקל, ותספור את השקלים ותדע מניינם", וכמובן יש לשאול, אם נתנו על כל אדם מחצית השקל הרי צריך לספור חצאי שקלים, למה כתב רש"י שסופרים שקלים שלמים???

ונראה, שלעשיר ועני קשה להתחבר בנתינה כספית, זה אולי כבוד לעני שהשתווה לנתינה של העשיר אבל לעשיר זה קשה שהוא כביכול שותף שווה לנתינה של העני.

יהיה "זה" לדורותיכם - כתב רש"י מכאן למדו רבותינו שלא חסר מאומה משמן המשחה שעשה משה רבינו וכולו שמור לעתיד לבוא.

וכתב האברבנאל כי כביכול הכל נשאב חזרה לכלי של שמן המשחה של משה, ולפי זה מובן דברי הגמרא כריתות ה' ב'

וטהר לבנו – כי תשא

כנראה חזר לכלי בפטירת אהרן אם כן אין כאן שום חיסרון ושום מעילה בשמן הקודש??

אלא ייתכן שאהרן חשש שכל זמן שהשמן תלוי בזקנו היה מאיר כיהלומים לחזק יהודים ולעשות שלום בין יהודים, וייתכן שאהרן חשש שהוא גם יהנה מזה שלא לשם שמים, וכך יבוא לכדי מעילה חס ושלום, וכפי שהארכתי בפרשת צו.

המשחה של משה, אבל אצל אהרן נשארו 2 טיפות בזקנו ולכן טיפות אלו חסרים בשמנו של משה, לכן חשש אהרן שמא מעל בהם.

ונשאלת השאלה, בכל זאת זה לא אשמתו שהשמן נשאר בו ולא חסר בנס לכלי?? וגם הרי בכל זאת השמן הזה

”קח לך סמים נטף ושחלת וחלבנה סמים ולבנה זכה”

כי גם בתורה החלבנה מופיעה חמישית, כי לא שווה מצד אחד לקרב ומצד שני לתת לו הרגשה שהוא בצד, אלא עלינו להכניס אותו למרכז.

וגם ”בד בבד יהיה” שכל הסממנים באותה קבוצה היו במשקל שווה של 70 מנה, ככה הפושע ירגיש נוח ונעים שכולם כביכול באותו משקל כמוהו, ולכן כתוב ממולח שזה מעורב ”טהור קודש”, עוד לפני הפסוק ”ושחקת ממנו הדק היטב”, כי כשמערבבים יחד את הרשע ביחד עם הצדיקים זה הופך את כלל ישראל לקדוש וטהור.

בקטורת היו 11 סממנים, אחד מהם היה חלבנה שריחה רע, וכפי שרש”י פירש זה היה כנגד הרשעים פושעי ישראל, שגם אותם צריך לצרף לעם ישראל, אבל נשים לב, מדובר שיש כבר מנין בלעדיהם, כי יש 11 סממנים - 10 מלבד החלבנה, וכן זכיתי ומצאתי במהרש”א כריתות ו’ ב’, וכן צריך שאחד מהמניין יהיה צדיק קדוש וטהור בבחינת ”לבונה זכה”.

אבל חשוב לשים לב כשמחברים את כולם ביחד אז החלבנה – ”הפושעים” לא יהיו בצד ובסוף, אלא באמצע,

על כן מחובתנו לקרב יהודים רשעים ופושעים לעבודת ה' ולצרפם ל”מרכז” הקהילה והחבורה שלנו, אבל צריכים כוח של עשרה צדיקים חוץ מהרשע, וצריך שיהיה בחבורה גם צדיק גדול שהוא בבחינת לבונה זכה, ובעזרת השם נשתדל בכל כוחנו להיות מחוברים תמיד לחבורה שיש בה לבונה זכה, ונשאף ונגיע לכך שנהיה בעצמנו לבונה זכה, ושעם ישראל יהיה ממולח, מעורב באחדות ובשוויון למרות שיש 11 סממנים שונים, ונזכור שביחד זה ”טהור קודש”, בהצלחה אמן ואמן.

ושחקת ממנו הדק היטב

הסממנים של הקטורת יחד ועושים אותה יחידה שלימה מאוחדת???

ונראה לתרץ שאדרבא, היות והקטורת מסמנת את אחדות עם ישראל, דווקא לכן יש צורך שכל אחד יהיה מושלם לפני שמתאחד עם הכלל, כי גם בציבור חייבים שכל פרטי ישתדל להיות מושלם ולא יאמר גם ככה אני בטל בכלל הציבור.

בתפילה אומרים אנו את המשנה בכריתות ו’ פטום הקטורת כיצד, ושם כתוב: בורית כרשינה - ששפין בה את הציפורן, כדי שתהא נאה. יין קפריסין - ששורין בו את הציפורן, כדי שתהא עזה.

והנה יש צורך שתהא עזה כי כך יהיה ריח טוב בקטורת, אבל לא מובן לצורך מה צריך ליפות את הציפורן בכדי שתהיה נאה, הרי ממילא מערבבים ושוחקים את כל

ללמדנו, שבחיים אסור לנו להסתפק במועט ברוחניות, אלא עלינו להשתדל להוציא מאתנו את המקסימום האפשרי, ולמרות שאחרים ובעצם כל הציבור לא עושים כן, אתה כן תעשה כן!!! ודעו לכם כי אם לא נעשה יותר מהציבור, אזי היינו מפסידים הרבה גדולי ישראל והרבה ספרים חשובים לא היו יוצאים לאור, אלא חובה עלינו להוציא מאתנו את כל הכוחות למען כבוד בורא עולם והפצת תורתו, גם אם נהיה חד בדרא!!! ונגד הזרם!!! ככה מצליחים יותר בלי שום ספק!!! רק חזק ואמץ אמן ואמן!!!

ראה קראתי בשם בצלאל בן אורי בן חור, ואמלא אתו רוח אלוקים בחכמה ובתבונה ובדעת

אלא ייתכן שדווקא התורה מיחסת אותו אחרי חור, כי חור נרצח כשניסה בגופו לעצור את עם ישראל שלא יעשו את העגל, ואיזה צער נגרם לחור הצדיק שלא רק שלא נמנע החטא אלא גם הוסיפו חטא על פשע שרצחו אותו, ולמרות מותו עם ישראל לא נבהל אלא המשיכו לחטוא בחטא העגל, ולכן זכה חור שנכדו יבוא ויתקן במעשה ידיו את אותו חטא שסבו כל כך רצה למנוע, ולכן זכה נכדו הנער והי' מילא אותו ברוח הקודש ובחכמה ובתבונה.

ועם ישראל שמח שהנכד של הנרצח הוא בנה את המשכן שמתקן חטאם, כי השלמת המעגל בין חור לנכדו זה הראה לכולם שהמשכן באמת התיקון המושלם ביותר לחטא העגל, וזה אומר לנו הקב”ה: ”ראו” מה כוחה של מסירות נפש של חור, דמו לא נשפך לריק, הנה נכדו זכה לקבל חכמה ורוח הקודש וזכה ובנה את המשכן וכלי הקדש.

מסביר רש”י, חכמה – זה מה שאדם שומע דברים מאחרים ולמד, תבונה – זה להבין מלבו מתוך דברים שלמד, ודעת – זה רוח הקדש, והנה בגמרא סנהדרין ס”ט כתוב שבצלאל היה בן 13 כשבנה את המשכן והכלים, ופלא הדבר איך זכה בגיל צעיר כזה לרוח הקודש, איך???

אומנם לגבי חכמה ותבונה יכול להיות שהיה מוכשר מאוד ונולד עליו וגאון, אבל רוח הקודש בגיל כזה, איך???

ובורא עולם אומר ”ראה” בהתפעלות, תתבוננו, תראו, תלמדו מזה, אבל באמת איך מגיעים לכך?? וגם קשה הרי הוא היה נכד של מרים אחות משה מדוע לא יחסו אותו אחרי משה?? וגם למה דווקא אותו יחסו ביותר דורות מעליו, ואילו את השני שעזר בבניה אהליאב יחסו רק אחר אביו ”בן אחיסמך למטה דן”??

ללמדנו, שהרבה פעמים אנחנו רואים שאנשים רבים מתפללים על חולה שלא ימות, ובוכים ומתחננים בלב נשבר לבורא עולם שירחם על אותו חולה, אבל בסופו של דבר החולה נפטר לצער כולם, ואז ישנה מחשבה שמתגנבת אצל חלק מהאנשים שמציקה ושואלת אז בעצם למה היו כל התפילות והתחנונים, האם הכל היה לריק ולחנינם???

וטהר לבנו – כי תשא

חייבים אנו לדעת בבירור ובאופן מוחלט ששום דבר טוב לא הולך לריק ולחינם, הכל ינוצל כראוי ובהמשך נראה ניסים שלא נבין בזכות מה הם קורים לנו באופן אישי או לכלל הציבור, אבל פשוט בורא עולם העביר את הזכות ואת התפילות מאז ועכשיו הם פועלים את פועלם, לכן יהודים אל ייאוש השתדלו והרבו תחינה ובקשה בפני שוכן מרומים, וכל תפילה וכל מסירות נפש אינה הולכת ריקם היא בוודאי תפעל בעוצמה, רק האמינו ותאמנו אמן ואמן.

ואמלא אתו רוח אלוקים בחכמה ובתבונה ובדעת

עוד סמוך כל כך לקבלת התורה - 40 יום לאחר שזכו וראו את בורא עולם בקבלת תורה!!! וגם לא שאל את עצמו, למה הקב"ה לא עשה נס לעזור לסבו להינצל מידי רוצחיו מאחיו היהודים, למרות שבאותו זמן היו ניסים גלויים!!!

אלא בצלאל הנער הצעיר בן ה 13 היה חדור אמונה תמימה בבורא עולם, והתגבר על מידת הכעס הטבעי ורגשות הנקמה שהם רגשות שכמעט אי אפשר למחוק אותם, ובאמונה ובמידות טובות התגבר על זה!!! לכן זכה והתמלא ברוח הקודש.

כי בורא עולם אומר לו: **אתה רוקנת כעס וזעם, אני אמלא אותך באוצרות משמים**, כולל "רוח הקודש", וזו לא סתם מתנה, אלא זו מתנה שבאה תמורת עבודת המידות ואמונה תמימה, **וזה דורש הקב"ה "ראוי"** יהודים יקרים התבוננו: מה אפשר להשיג באמונה תמימה ובתיקון המידות ואפילו בגיל צעיר מאוד!!!!

ללמדנו, שעל ידי אמונה תמימה אפשר להתגבר על כל צער וכעס וכאב, וגם האמונה התמימה עוזרת לתיקון המידות, ומקטנות מגיל הרך עלינו להתחזק ולחנך לאמונה טהורה ולמידות טובות, והיא המתנה הטובה ביותר שהורים יכולים להעניק לילדים שלהם דור העתיד.

ראו - המשך

אלא לומר לנו, שהקב"ה מעוניין לתת לנו את המקסימום שזה רוח הקודש, **ובעצם לכל אחד יש את מה שחנך אותו הבורא בדעת, שזה רוח הקודש**, רק עלינו לקיים את דברי הברכה הקודמת "וקדושים בכל יום יהללוך סלה", וגם טובים במידות טובות הבאות מתוך קדושת הלב.

מאחר והקב"ה דורש מאתנו, "ראוי" והתבוננו, חשבת והתבוננתי שאולי זה מה שאנחנו אומרים בתפילה "אתה חונן לאדם דעת" - ויש לתמוה שהרי דעת זה השלב הגבוה ביותר יותר מחכמה ובינה, למה זה מוזכר כביכול כבסיס עיקרי??? הרי בדרך כלל הבסיס נמוך ומשם רק עולים!!

על כן, יהודים קדושים וטהורים, תמיד אמרת לעצמך מי אני ומה אני!! אני רחוק מהקדושים אשר בארץ ואשר היו בדורות הקודמים כמרחק שמים לארץ, אבל דע לך גם אתה יכול!!! גם בך טמונה עוצמה אדירה, זה כבר מובנה בך, רק תקיים את "וקדושים בכל יום" ובעזרת השם נזכה לראות באור ה' ולזכות לרוח קדשו אמן ואמן.

אך את שבתתי תשמרו כי אות הוא ביני וביניכם לדרתיכם לדעת

שהיא מהותו העצמית של בן אדם ויסוד נשמת האדם, אבל עדיין יש אנשים שיבואו ויטענו שהם לא מרגישים בשבת שום טעם של גן עדן, להיפך משעמם להם מאוד בשבת, כי בשבת הם מוגבלים מלעשות הרבה מתחביבם, אז איפה כאן "לדעת"? איפה המתנה??

ונראה שכשהתורה אומרת ששבת היא "אות", הכוונה ששבת זה סימן ומדד לבן אדם מה מצבו הרוחני, ומה מצפה לו בעולם הבא.

וזה "לדעת כי אני ה' מקדשכם", שעל ידי השבת אתה יכול לדעת כמה אתה קדוש ועד כמה אתה קרוב לבורא עולם ומה גודל חלקך בעולם הבא - כי "אות היא ביני וביניכם".

וכן מצאנו באות ברית קודש, שכמה שאדם שומר על בריתו בקדושה כך הוא מחובר יותר לה', שרק אדם ששומר על קדושת הברית למרות כל הקושי, הוא מרגיש יותר ויותר את החיבור ואת הברית שבינו להקב"ה.

בגמרא שבת י"ב כתוב "לדעת כי אני ה' מקדשכם" אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה ואני מבקש ליתנה לישראל לך והודיעם,

וכתב המלבי"ם שהתורה לא כתבה ולא פירטה את השכר והתענוג הרוחני שיש לכל יהודי בעולם הבא, כי זר לא יבין ואי אפשר לתאר הנאה זו, וכל הנאות העולם הזה לא ישוו לה ולא ידמו לה, שכל הנאות העולם הזה רחוקים מרחק עצום מהנאות העולם הבא, וכל תיאור רק עלול לפגום במהותה העצומה.

אבל שבת היא מתנה מיוחדת מבורא עולם, ששבת היא אחד משישים מטעם עולם הבא, ועל זה הבורא אומר לעם ישראל "לדעת" אפשר להרגיש זאת ולחוש בה, "כי אני ה' מקדשכם", שאפשר לחוש בשבת את האור הגנוז ומזה להתחזק ולהתקדש מעלה מעלה.

ולהמחיש הדבר, אפשר להוסיף שטעם זה אפשר להרגישו כמו שמרגישים בשינה שזה אחד משישים במיתה, וכאמור בשינה חסרה לאדם השליטה העצמית

וזהר לבנו – כי תשא

מחובר לבורא עולם, כי אם הוא לא מרגיש כלום סימן שהוא עצמו רחוק ומנותק מבורא עולם.

וכן באות של תפילין, שזה קשר בינינו לבורא עולם בלב ונפש, וגם בזה יש מבחן לבן אדם עד כמה הוא באמת

ללמדנו, שאם אתה לא מרגיש התעלות בשבת ולא מרגיש קשר לבורא עולם בתפילין ולא מרגיש קדושה ואות ברית בברית קודש, זה לא חיסרון חלילה במצווה, אלא החיסרון הוא בד, אתה כשלת במבחן ועליך להשתפר ולתקן מעשיך, ולהשקיע יותר בתורה ובמצוות ולהתחנן בתפילה שתבער בדך אש קודש ולא תרדמת חורף, שיהיה לך מח ולב וכוחות לעבודת הבורא יתברך אמן ואמן.

ובדרך אפשר אגב חג פורים הקרב ובא, גם "עד דלא ידע" בפורים זה מבחן לאדם, כי נכנס יין יצא סוד, ויש שאצלם זה שמחה של מצווה ודברי תורה ושיירה בדביקות, ויש שאצלם חלילה זה שמחה והוללות וליצנות וניבול פה.

וייתכן שלכן אין מניחים תפילין בשבת כי כפי שמקובל לומר בין התלמידים שאסור לעשות 2 מבחנים ביום, כי אם בן אדם יראה ביום אחד שהוא נכשל בכמה מבחנים הוא עלול להישבר לגמרי ולהתייאש חלילה, ולצורך עניין זה ברית מילה לא נחשב כי זה קבוע כל הזמן וכבר כביכול התרגל לציון, ורק במבחנים מתחדשים כמו תפילין ושבת אלו משפיעים על האדם לרעה אם ימצא שנכשל בשניהם יחד.

וישב העם לאכל ושתו ויקמו לצחק

ומאוד נפלאותי, שהרי רש"י כתב את המקור מהמילה "לצחק" שבמשמעותו גם "גילוי עריות", ומה אם כן תמיהת החפץ חיים במשך שנים???

אלא ייתכן שלחפץ חיים היה קשה מאוד, וכי מי מהנשים חטאה בגילוי עריות?? הרי הנשים היו צדקניות שלא חטאו בעגל, ואהרן הכהן ידע שהם צדקניות, לכן אמר להם שייקחו את הזהב מנשותיהם כי ידע שהנשים לא יסכימו לוותר על תכשיטיהן עבור העגל שאין בו ממש, ואם כן איך יתכן שחטאו בגילוי עריות??

לכן תירץ שעל ידי המחולות - ריקודי השמחה שגרר נשים להצטרף לרקוד בתערובת ומכוח הריקוד הגיעו לידי חטא רח"ל, למרות שהן לא חטאו בעגל, ולמרות מעלתן הרוחנית הגבוהה שראתה שפחה על הים גלוי שכינה מה שלא ראה יחזקאל בן הבווי, בכל זאת על ידי המחולות – ריקודים מעורבים נהרסה כל חלקה טובה.

ללמדנו, שגם מי שנשמר מעבירות עדיין יש ליצר דרכי משיכה שלפעמים בהם גם צדיקים יכולים ליפול ולקרוס, ולכן חובה עלינו להישמר מאוד ולהתרחק מכל דבר שיש בו דריסת רגל אפילו קלה ליצר הרע, כי הוא מתחיל בנגיעה קלה ומושך אותך כמו משאבה עמוק פנימה לעולמו של חטא, לכן מאומה לא ניתן לו.

וחשוב מאוד להיזהר מערבי זמרה ושמחה, ובעצם עלינו להיזהר ממושגי שמחה מתוך בידור וכ"ש מבדיחות לא טהורות ומיותרות, למרות שהיצר מרמה אותנו כביכול בטענת שמצווה גדולה להיות בשמחה, כי פעמים רבות השמחה זה צחוק וקלות ראש והוללות שמביאים אותנו לקרירות ביראת שמים ולעבירות חמורות.

וירא את המחולות - המשך

כלי השיר כי הוא כנגד גלגל מאדים – חוס השולט במדבר, אלא שהיו חלק מהן שהייתה כוונתן לשם שמים, ואילו חלק מהן הייתה כוונתן רעה, לכך היו חלק מהן שיצאו במחולות בחטא העגל.

והנה כתוב "ואהבת את השם אלוקיך בכל לבבך", ודרשת הגמרא ברכות נ"ד שיש לעבוד את בורא עולם ב 2 לבבות, ביצר הטוב וביצר הרע, שנשתמש בכוחות של היצר הרע במקום לעבירות נשתמש בהם למצוות, כפי שכתוב "מאויבי תחכמני".

ואולי כך גם נהגו מרים והנשים אחרי קריעת ים סוף, שניגנו ורקדו בהתלהבות לבורא עולם על הניסים הגדולים, ב 2 היצרים, שהשתמשו גם באותו חוס וריתחא של יצר הרע שבווער בריקוד תערובת, שרוקדים בהתלהבות עצומה מכוח אש תבערת היצר, אלא שכאן רקדו הנשים הצדקניות עם מרים בשיא המרץ וההתלהבות, אבל באש

כתב רש"י על המילה "לצחק" - שמשמע מזה גלוי עריות כמו שנאמר (בראשית ל"ט) "לצחק בני", וגם "שפיכות דמים" כמו שנאמר (שמואל ב') "יקומו נא הנערים וישחקו לפנינו", ואכן גם כאן נהרג חור - ממדרש תנחומא,

וראיתי בחפץ חיים על התורה החדש מספר מעיין חיים, שהחפץ חיים דרש בעיירה נגד ריקודי תערובות בחתונות רח"ל, וציון בפניהם את דברי רש"י שעם ישראל בחטא העגל חטאו ב 3 עבירות החמורות: עבודה זרה שפיכות דמים וגילוי עריות.

ושאל החפץ חיים, שאכן עבודה זרה זה העגל שעבדו לו, ושפיכות דמים זה שרצחו את חור, אבל אומר החפץ חיים שנים אני תמה מה המקור של רש"י שהיה שם גם גילוי עריות?? ועונה החפץ חיים, שכתוב שמה ראה את המחולות, ומחולות זה ריקוד מעורב אנשים ונשים ביחד, ולכן כשיש ריקודי תערובת בוודאי יוצא מזה גילוי עריות, ומזה גם מגיעה התוצאה - "סרו מהר מן הדרך".

קודם הבאנו בשם החפץ חיים שמחולות זה היה ריקוד בתערובת אנשים ונשים יחדיו רח"ל, וקשה שהרי אצל שירת מרים לאחר קריעת ים סוף כתוב שיצאה עם הנשים בתופים ובמחולות, והרי שם יצאה רק עם נשים!! ובוודאי לא היה שם ריקוד בתערובת, והרי גם שם כתוב מחולות?? ובכלל יש לתמוה, שהרי מחול זה שם של כלי זמרה?? וגם כתוב בגמרא תענית ל"א עתיד הקב"ה לעשות "מחול" לצדיקים לעתיד לבוא, וברור כשמש שזה ריקוד קודש הקודשים שאין למעלה ממנו.

וייתכן לבאר על פי רבינו בחיי שמות ט"ז שכתב על הפסוק של שירת הנשים לאחר קריעת ים סוף, שיצאו בתופים ובמחולות, כי היו הנשים האלו גדולות בחכמה, וכפי שכתב רש"י שהיו נשים צדקניות שהכינו במצרים כלי זמר להודות להקב"ה על הניסים, ובחרו דווקא במחול מתוך כל

וְטַהַר לְבָבוֹ – כִּי תִשָּׂא

הקב"ה עם הצדיקים, שכתב שהצדיקים עם הקב"ה זה כאישה ובעלה, וידוע מה שאמר הכתוב [ירמיהו ל"א כ"א] "נקבה תסובב גבר", ולכך יעשה דוגמה זו לצדיקים, לעשות להם מחול, לרמוז שהם דוגמת הנקבה אשר תסובב גבר.

ולכך מראה להם לפי מראה הדמיון כאלו אור השכינה שהוא עומד באמצע, כאשר בורא עולם יושב ביניהם בגן עדן וכל אחד ואחד מראה באצבעו, שנאמר: "ואמר ביום ההוא הנה אלקינו זה קוינו לו ויושיענו זה ה' קוינו לו נגילה ונשמחה בישועתו", אשרי אדם זוכה להשתתף בזה הלוואי ואזכה בכך אני ובתי אמן ואמן.

ללמדנו, שהקב"ה לא דורש ממך לחנוק את האופי שלך אלא שתנווט אותו לדברים טובים, את החוסם והריתחא לחוסם של מצווה וריתחא של תפילה וריתחא דאורייתא, קיצורו של דבר כל מידה ותכונה תנצל לטוב כך תגיע לשלימותך לפי אופיך.

ויחל משה

למשה כל מהלך שלם, שהרי יתרו דרש ממנו שהבן הראשון גרשום יהיה לעבודה זרה, ובפרשת יתרו ביארנו באריכות שיתרו רצה שבו זה יגיע לאמת השלימה יחד אתו, כפי שאכן קרה בסופו של דבר, וכפי שכתבנו שם שבגלל התנאי שהיה בו כביכול שמץ ונגיעה בע"ז, לכן יצא למשה נכד בן של גרשום - "יונתן" ששימש ככומר לעבודה זרה, ומשה רבינו התפלל והשתומם אבא יקר, למה?? למה ככה מתגלגלים חיי, למה??

אבל אחרי תפילה מאומצת נהיה לו הכל ברור, שנכד זה שכביכול היה בושה למשפחה - "כומר לעבודה זרה!!" שימש כקרבן הצלה לעם ישראל, ודווקא בגלל ששימש ככומר לעבודה זרה, ואז משה הבין גם למה גלגל הקב"ה שיתרו יתנה עמו תנאי משונה כזה, שלכן יצא לו נכד כזה, למרות שהוא "משה איש האלוקים" ואילו נכדו "כומר לעבודה זרה!!" כי בסוף התברר שזה היה לטובת עם ישראל, שמשה רבינו ניצל עניין זה לטובת עם ישראל.

ואכן סוף המעגל נגמר טוב, שבזכות משה הנכד יונתן בתשובה שלימה בסוף ימיו, כפי שהביא הרשב"ם בב"ב וכפי חזר שהארכנו בפרשת יתרו, ואולי גם בזכות שבעקיפין הוא הציל את עם ישראל מכליה בעת חטא העגל!! ובסוף הוא נהיה נביא אמת ורבים הציל מעוון ונפטר בקדושה וטהרה.

תבערת קודש, כביכול "שיא הריקודים" שהביא את הנשים הצדקניות לדבקות בה'.

ולהבדיל מקודש לחול ולטומאה, המחולות שרקדו לשם עבירה אותם נשים בעלי כוונה רעה שנגררו לריקוד זה וריקוד זה הביא אותם לדבוק ולחטוא בגילוי עריות רח"ל, ואולי גם לעתיד לבוא הריקוד של בורא עולם עם הצדיקים לעתיד לבוא, יהיה בשיא ההתלהבות ובאש שלהבת לבורא עולם, מתוך אהבת עזה לוחטת שתביא לדבקות בהקב"ה.

וברוך ה' ששימח אותי מאוד שמצאתי את אשר חיפשתי שדומה לדברי החפץ חיים שמחול קשור לריקוד מעורב, שכתוב בבן יהוידע תענית שם בהסבר מהו המחול שעושה

הגמרא ברכות ל"ב תניא רבי אליעזר הגדול אומר מלמד שעמד משה בתפלה לפני הקב"ה שימחל לעם ישראל על חטא העגל עד שאחזתו אחילו, שואלת הגמרא מה זה "אחילו"? אמר רבי אלעזר: אש של עצמות (סוג מחלה),

וראיתי במשך חכמה ביאור נפלא, שמשה כל כך האריך והתעמק בתפילה עד שגילה שגם הוא נגוע בעבודה זרה, כי ראה שיהיה לו נכד יונתן שישמש כומר לעבודה זרה, וזו הכוונה שהגיע לעצמותיו, כי הילדים מקבלים מהאבא את העצמות שזה מחלק האב בשותפות יצירת הולד.

ועם דבר זה השתמש משה לפתחון פה ולימוד זכות על עם ישראל, הנה בורא עולם: **ביקשת להשיד את עם ישראל כי חטאו בעבודה זרה**, ובמקומם ליצור ממני את עם ישראל, הרי גם ממני יוצא עבודה זרה!!! לכן אנא מחק אותי ומחני מספרך בגלל העבודה זרה שיצאה ממני, ואילו לעם ישראל תמחל ותכפר על חטאם, וזה נקרא להפוך את היוצרות כביכול, שמשה משתמש דווקא בנכד זה להציל את עם ישראל, מזהים!!! ותובנה זו משה רבינו קיבל רק מתוך תפילה ארוכה ומאומצת!!!

ונראה להוסיף, שכאן התגלו למשה דרכי השם, וזה התגלה רק מתוך תפילה ארוכה עצומה, שפתאום התברר

ללמדנו, כמה גדול כוח התפילה, שכל מה שלא השיג משה רבינו בכוח התורה הוא השיג בכוח התפילה הארוכה והמאומצת, לכן השתדלו והרבו תחינה ובקשה, לקרוע שערי שמים שיגלגלו עלינו רחמים וברכות וישועות, ובעזרת השם נגלה את חסדי בורא עולם אתנו, ונבין את גודל המהלכים המורכבים שכל כולם חשבון מזהים ואך ורק לטובתנו, ונזכה לראות ולהכיר בישועת השם הטובה עמנו תמיד, ונזכה לגאולה הקרובה אמן ואמן.

וגם נלמד ממשה, בכל דבר לנצל את הטוב שאפשר לנצל ממנו, הנה מנכד כומר לעבודה זרה במקום להיכנס לייאוש ולמרה שחורה ולדיכאון, הוא התעשת ומיד ניצל זאת לטובה להציל את עם ישראל, פשוט מזהים.

וכמו הסיפור המפורסם על רבי לוי יצחק מברדיצוב שראה עגלון מתפלל תוך כדי החלפת גלגל, במקום לצעוק עליו שפועל נגד ההלכה, הוא מיד לימד עליו זכות, ואמר: ריבונו של עולם עמך ישראל בניך אפילו בעת החלפת הגלגל לא שוכחים אותך.

פסל לחת וכתבתי על הלוחות

ולכאורה זה סותר מה שכתוב במפורש בפסוק הראשון שה' כתב???

ואם נפרש שחלק ראשון בפסוק מדבר על משה רבינו ש40 יום לא אכל ולא שתה, ואילו המשך אותו פסוק מדבר על בורא עולם שהוא כתב על הלוחות, בכל זאת קשה מדוע כתוב לשון מטעה שכאלו משה כתב??

לכאורה נראה כאילו יש סתירה בין פסוק זה לפסוק שאחריו, שהרי מפסוק זה מפורש שה' יכתוב על הלוחות, והנה בהמשך כ"ח בפרק ל"ד כתוב: "ויהי שם עם ה' ארבעים יום וארבעים לילה לחם לא אכל ומים לא שתה ויכתב על הלוחות את דברי הברית עשרת הדברים", ויש בפסוק זה משמעות שמשה הוא זה שיכתוב על הלוחות,

וְטָהַר לְבָבוֹ – כִּי תִשָּׂא

הלוחות השניות היה זה לקבלת תורה שבע"פ ולדורות, וכלול בהם כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש.

ולכן הלוחות השניים היו **פיסול ידי משה**, ללמדנו שלחדש **חידושי תורה** מכוח הלוחות הללו, היא רק **בהשתתפות** **עמל האדם** ואז יש סייעתא דשמיא, כמו הלוחות שהיו מעשה ידי משה וכתובת הקב"ה.

ללמדנו, שמאמץ אנושי זה מה שחפץ השם מאתנו, והוא מאוד שמח במאמצינו, כי מלאכים יש לו מספיק למעלה בשמים, וכאן בעולמנו הוא רוצה שנתאמץ ונלחם בכל החזיתות נגד היצר, ואז נזכה להדבק בבורא ובתורתו אמן ואמן.

אשר שיברת, יישר כוחך ששיברת - המשך

השתלטה על עם ישראל ולהרע, לכן שבר את הלוחות לחתיכות.

ללמדנו שלעיתים יש מצבים וזמנים שצריך וחייבים פיצול ופילוג ושברים בעם, ואדרבא שלא יהיה דעה אחת בעם ישראל אלא הרבה דעות כמו הרבה שברים. **אמר** לו בורא עולם "**אשר שיברת**" יישר כוחך ששיברת, שבזכות זה יש תורה שבעל פה היוצרת הרבה פנים לתורה.

שכשם שמשה רבינו חידש מדעתו לשבור את הלוחות למרות הסיכון שעובר איסור, כי חידש מדעתו היתר, על כן זכה ששפע החידושים שיהיו מעתה ועד עולם בתורה שבעל פה, הכל הוא מכוח משה רבינו, "**מכוח - אשר שיברת**".

ללמדנו, שגם ערכים טובים לפעמים חייבים למחוק אותם לחלוטין לפי צורך הדור או צורך השעה, ולא להיות נעולים על ערכים טובים בלי לראות את התמונה הכוללת, וכן בזמנו החתם סופר נלחם בכל הכוח לפצל את היהדות בהונגריה, כי ראה שרק כך יוכלו קהילות היראים לשרוד בקדושה ובטהרה כדרך ישראל סבא, ולכן תמיד צריכים לחיות בחשבון נפש וזהירות.

ארבעים יום וארבעים לילה לחם לא אכל ומים לא שתה

אוכל שתיה ושינה, ושם גם אי אפשר לאכול ולשתות?? אז מה הגדלות כאן, ומה המאמץ שהיה בזה??

אלא נראה שמשה בשמים אכן לא היה יכול לאכול ולשתות, אבל **יתכן** שבכל זאת בלוחות השניים הוא חזר להיות כבן אדם, ולכן היה לו רעב וצמא ככל האדם, כי ב"**פסל לך**" הוא חזר לטבע האנושי, ומשה היה חייב להתאמץ לזון את עצמו במזון רוחני במקום מזון גשמי, כמו שכתוב "**הנה ימים באים נאום ה' אלוקים ונתתי רעב בארץ, לא רעב ללחם ולא צמא למים, כי אם לשמוע את דברי השם**".

ועל ידי ההתלהבות מהלימוד ומהחידושי תורה השביע את גופו במקום אכילה ושתיה, ולכן גם בלילה ובעצם כל רגע ורגע הוא היה חייב להתאמץ לחדש חידושי תורה כי אם לא, הרעב והצמא הגופני היה מציק לו מאוד.

ללמדנו, שיש לבן אדם רעב, אבל הוא יכול להחליט איך הוא ישתיק את הרעב, וזה קשור גם בצורך של בן אדם לחום ולסיפוקים, והוא יכול לקבל את החום והסיפוקים על ידי דברים חיוביים כמו לימוד תורה וחידושי תורה ומצוות ותפילה ומעשי חסד, או שחם וחלילה הוא יקבל את החום ואת הסיפוקים על ידי עבירה, אבל הצורך בחום וסיפוקים הוא אמיתי וחייבים לטפל בזה ולא למחוק כביכול את הצורך, כי אז זה יתפוצץ בבת אחת ובפיצוץ אין לנו יכולת לשלוט במה שיקרה!

ויהי שם עם ה' - המשך

בן יוסף שמו, שעתידי לדרוש על כל קוץ וקוץ תילין תילין של הלכות, אמר לפניו: רבש"ע, הראהו לי, אמר לו: חזור לאחורידך, הלך וישב בסוף שמונה שורות, ולא היה יודע מה הן אומרים, **תשש כחו**; כיון שהגיע לדבר אחד, אמרו לו תלמידי ר"ע: רבי, מנן לך?? אמר להם: **הלכה למשה מסיני היא, ונתיישבה דעתו - של משה רבינו**".

אלא ייתכן שבכוונה הקב"ה נתן פתח שנדע, שמלבד מה שה' כתב, על הלוחות **כלול בכתובת הלוחות גם מה שמשה רבינו יכתוב בתורה** וגם כל התורה שבעל פה, וגם כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש, כי **הכל כלול בעשרת הדברים** – כ"כ רש"י, וב"ה מצאתי בן "**העמק דבר**".

ושם הוסיף שב 40 יום הראשונים ללוחות הראשונות משה קיבל את התורה שבכתב, וב40 יום ששימשו לקבלת

ללמדנו, שמאמץ אנושי זה מה שחפץ השם מאתנו, והוא מאוד שמח במאמצינו, כי מלאכים יש לו מספיק למעלה בשמים, וכאן בעולמנו הוא רוצה שנתאמץ ונלחם בכל החזיתות נגד היצר, ואז נזכה להדבק בבורא ובתורתו אמן ואמן.

לפי האמור קודם ע"פ "**העמק דבר**" לכאורה צריך עיון, למה אכן רק בלוחות השניים זכה משה לקבל את התורה שבעל פה ולחדש כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש??

ונראה לחדש שהנה בעצם בשעה שמשה מדעתו שבר את הלוחות הברית, הוא הסתכן מאוד בעבירה חמורה של שבירת חפץ של קדושה, שזה לאו מפורש, שמצווה לשבור עבודה זרה, אבל בשבירת הלוחות לכאורה יש איסור מפורש - "**לא תעשו כן לה' אלוקיכם**", אבל משה חשב לשבור את הלוחות למרות הסיכון שזה עבירה.

כי כאשר ראה שעם ישראל חטא בעגל, ואהרן והצדיקים לא הצליחו לעצור בעדם, הבין שזה בגלל שדעה אחת

ללמדנו, שגם ערכים טובים לפעמים חייבים למחוק אותם לחלוטין לפי צורך הדור או צורך השעה, ולא להיות נעולים על ערכים טובים בלי לראות את התמונה הכוללת, וכן בזמנו החתם סופר נלחם בכל הכוח לפצל את היהדות בהונגריה, כי ראה שרק כך יוכלו קהילות היראים לשרוד בקדושה ובטהרה כדרך ישראל סבא, ולכן תמיד צריכים לחיות בחשבון נפש וזהירות.

כאמור דווקא בלוחות השניות זכה משה לקבל את התורה שבעל פה ואת חידושי התורה, מכוח זה שחידש היתר לשבור את הלוחות, אבל מלבד פעולת שבירת הלוחות משה רבינו היה גם צריך לפסל בעצמו את הלוחות דהיינו להתאמץ מאוד בעצמו בעבודה קשה ממש.

ולכן בלוחות השניים יש דגש מיוחד שלא אכל ולא שתה 40 יום ו 40 לילה, כי התאמץ מאוד ומסר נפשו על זה, ולכאורה קשה שמספיק לכתוב 40 יום לא אכל ולא שתה, וממילא כלול בזה הלילה, למה היה צורך לפרט גם את הלילה??

וייתכן שהיה צורך להדגיש שאף על פי שלא ישן בלילה בכל זאת לא אכל ולא שתה. אבל גם זה לא מובן, שפשוט משה כמו שלא אכל ולא שתה 40 יום ולילה כך גם לא ישן 40 יום, כי למעלה בשמים הוא היה כמו מלאך שלא צריך

ללמדנו, שיש לבן אדם רעב, אבל הוא יכול להחליט איך הוא ישתיק את הרעב, וזה קשור גם בצורך של בן אדם לחום ולסיפוקים, והוא יכול לקבל את החום והסיפוקים על ידי דברים חיוביים כמו לימוד תורה וחידושי תורה ומצוות ותפילה ומעשי חסד, או שחם וחלילה הוא יקבל את החום ואת הסיפוקים על ידי עבירה, אבל הצורך בחום וסיפוקים הוא אמיתי וחייבים לטפל בזה ולא למחוק כביכול את הצורך, כי אז זה יתפוצץ בבת אחת ובפיצוץ אין לנו יכולת לשלוט במה שיקרה!

לפי הנכתב קודם התחדש לי חידוש עצום נפלא ביותר ששנים היה מוקשה לי והתחדש לי בחצות ליל פורים, שהגמרא מנחות כ"ט אומרת "**שבשעה שעלה משה למרום, מצאו להקב"ה שיושב וקושר כתרים לאותיות**, אמר לפניו: רבש"ע, מי מעב על ידך – מה הצורך בזה?? אמר לו: אדם אחד יש שעתידי להיות בסוף כמה דורות ועקיבא

וזהר לבנו – כי תשא

וייתכן עוד להוסיף, שאפילו אם למשה לא היה למעלה בשמים רעב גשמי, מכל מקום ברגע שבכוונה הרעיבו הקב"ה לתורה שבעל פה ולחידושי תורה על ידי קנאת סופרים ברבי עקיבא.

ולעב עצום זה גרם למשה תשוקה אדירה לתורה שגם אם הוא היה נמצא בארץ הוא לא היה מפסיק רגע מהלימוד המתוק, ו 40 יום ו 40 לילה הוא היה מרותק לתורה, ולא היה זו לאכול ולשתות - התמדה מושלמת, כי זוהי המתיקות שיש בתורה שבעל פה ובחידושי תורה שתלמיד ותיק עתיד לחדש שרצה משה להנחיל לנו.

ולכן כשחזר ובא לפני הקב"ה ואמר לפניו: יש לך אדם כזה רבי עקיבא ואתה נותן תורה עי"י?? אמר לו הקב"ה: שתוק!!! כך עלה במחשבה לפניו!!! כי כל אי הבנת משה הייתה בתחילת ה 40 יום, אבל בסוף ה 40 יום כאשר משה רבינו התאמץ הגיע להכל מכל כל - לשלמות התורה, הוא כבר עלה במעלתו בידיעת התורה על רבי עקיבא.

ומסופר על האדמו"ר הרא"מ מגור, שתיקן שבכל "בתי החסידים" יקפידו על תפילה בזמנה, ובא לפניו אחד מעובדי ה' המופלגים בגור בכאב וטען לפניו רבינו, מה אעשה עם כל השעות של ההכנות בקדושה שעשיתי לפני התפילה עכשיו בגלל התקנה יפחת זמן מההכנות?? שמח האדמו"ר ואמר בהתלהבות סוף סוף יש צדיק שכואב לו הפסד ההכנות, סוף סוף יש מי שמרגיש רעב רוחני, ולכן תיקן הפסקה ללימוד בין שחרית לקריאת התורה.

וכדאי מאוד להשתדל בכל צורה ליצור לעצמו ולילדיו ולתלמידיו רעב רוחני, על ידי קנאת סופרים ודוגמא אישית, ולחיות בסביבה טובה ורוחנית גבוהה כך שמרכז החיים יהיה הרוחניות ולא הגשמיות, שחלילה לא נגיע למצב של כיווי מנועים חלילה, אלא שאש קודש ושלבת קדושה תיקד בכל מהותנו ונחיה בעליה מתמדת אמן ואמן.

"הודעני את דרכך" - המשך

וזה מה שאמר הקב"ה למשה, "זה שכרו", כן!!! זה השכר שרבי עקיבא עצמו השתוקק כל ימיו, וזכה שהתקיים בו רצונו למסור את הנפש באופן הכי קשה, זה רצונו ושכרו של רבי עקיבא הקדוש, זה השכר שרצה הקדוש הצדיק רבי עקיבא, לכן שתוק!!! כי אין מילים לתאר זאת, איך ילוד אישה מסוגל להגיע להישגים ותעצומות נפש בלתי נתפסים במוח האנושי, לראות בביזיון העצום "שכר", לא שכר ללכת לגן עדן אחרי שנרצח באכזריות על קידוש ה', אלא להמשיך לסבול בביזיון עצום, זה שכרו, זר לא יבין.

וזה הראה ה' למשה בתחילת ה 40 יום, שידע לאיזה דבקות ואהבת ה' יתברך אפשר להגיע מכוח לימוד התורה שבעל פה, שכוח החידושי תורה מבעירה אש יוקדת הטמונה בתורה שבעל פה, והאש הבערת שבחידושי תורה מבעירה את לב האדם לאהבת ה' העומד מאחורי העוצמה וחכמת התורה הקדושה.

וזה השכר שביקש רבי עקיבא, שתלמידיו יבינו את זאת, שיבינו לאיזה עוצמה של אהבת הבורא אפשר להגיע מתוך שמחת התורה וחידושיה, ומזה גם הם יגיעו לאהבה עזה לבורא יתברך, ואם תלמידיו יגיעו לידי כך אין לרבי עקיבא שום צורך בשום גן עדן, כי כל כולו לבורא עולם ולחינוך תלמידיו, הלוואי וזכה להיות מתלמידי רבי עקיבא, אשרי עין ראתה פניו.

אגב ברמ"ע מפאנו ובילקוט ראובני כתוב שרבי עקיבא היה ניצוץ מנשמת זמרי בן סלוא נשיא שבט שמעון שהוכה על דבר המדיינית, והוא ניצוץ של נשמת שכם בן חמור, וכן ה 24 אלף אנשי שכם התגלגלו ב 24 אלף משבט שמעון והם התגלגלו ב 24 אלף תלמידי רבי עקיבא.

והדברים קשים ממש, א. הרי משה חידש אפילו כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש, אז איך לא הבין את דברי רבי עקיבא?? ב. למה כתוב "חזור לאחורידך" הרי אם הקב"ה העביר אותו בזמן קדימה לתקופת רבי עקיבא שהיה אחרי 1500 שנה לערך, למה כתוב "חזור לאחורידך"!!!! "עבור קדימה" היה אמור להיכתב???

אלא ייתכן שכשעלה משה רבינו למרום בתחילת ה 40 יום, הקב"ה רצה להרעיב את משה רבינו ברעב רוחני על ידי שיקנא ויכאב לו מכך שאינו מבין מהלימוד של רבי עקיבא, ולכן מצא את הקדוש ברוך דווקא כביכול יושב ועוסק בכתרי אותיות.

ובכוח הרעב הרוחני הזה – קנאת סופרים תרבה חוכמה משה רבינו התאמץ לחדש חידושי תורה ולגלות את התורה שבעל פה, ובכך התגבר על הרעב הגופני, ואכן בסוף ה 40 יום כבר ידע את כל התורה כולה ובוודאי הבין את כל תלמודו של רבי עקיבא, וכן כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש, ולכן נאמר "חזור לאחורידך" כי בהמשך קדימה דהיינו בסוף ה 40 יום, משה כבר ידע והבין הכל מכל כל.

ומסופר על האדמו"ר הרא"מ מגור, שתיקן שבכל "בתי החסידים" יקפידו על תפילה בזמנה, ובא לפניו אחד מעובדי ה' המופלגים בגור בכאב וטען לפניו רבינו, מה אעשה עם כל השעות של ההכנות בקדושה שעשיתי לפני התפילה עכשיו בגלל התקנה יפחת זמן מההכנות?? שמח האדמו"ר ואמר בהתלהבות סוף סוף יש צדיק שכואב לו הפסד ההכנות, סוף סוף יש מי שמרגיש רעב רוחני, ולכן תיקן הפסקה ללימוד בין שחרית לקריאת התורה.

וכדאי מאוד להשתדל בכל צורה ליצור לעצמו ולילדיו ולתלמידיו רעב רוחני, על ידי קנאת סופרים ודוגמא אישית, ולחיות בסביבה טובה ורוחנית גבוהה כך שמרכז החיים יהיה הרוחניות ולא הגשמיות, שחלילה לא נגיע למצב של כיווי מנועים חלילה, אלא שאש קודש ושלבת קדושה תיקד בכל מהותנו ונחיה בעליה מתמדת אמן ואמן.

הגמרא ברכות ז' אומרת שמשה רבינו שאל את הריבונו של עולם מפני מה יש צדיק וטוב לו ויש צדיק ורע לו?? וכן למה יש רשע וטוב לו ויש רשע ורע לו?? וייתכן ויש לזה קשר למאמר בגמרא במנחות שם שהראה הקב"ה למשה את רבי עקיבא שדורש בתורה, ומשה לא הבין כלום מהשיעור, לאחר מכן אמר משה: ריבונו של עולם, ראיתי תורתו, הראני שכרו. אמר לו: חזור [לאחורידך], חזר לאחוריו, ראה ששוקלים בשרו של רבי עקיבא במקולין באטליו, אמר לפניו: רבש"ע, זו תורה וזו שכרה?? אי"ל: שתוק!!! כך עלה במחשבה לפני.

והרבה יש לתמוה כאן, א. שמשה ביקש לראות את שכרו של רבי עקיבא, והקב"ה הראה לו את בשרו של רבי עקיבא נמכר באטליו בביזיון מחפיר אחרי שנרצח באכזריות, ולא מובן, שהרי משה לא שאל מה אחריתו של רבי עקיבא, אלא מה שכרו, וכי זהו מתן שכר של תורה??

וייתכן שעיקר טענתו של משה רבינו, לא על עצם הביזיון של הצדיק רבי עקיבא, אלא על זה שהקב"ה קורא לזה שכר?? ב. מדוע אכן רבי עקיבא נתבזה עד כדי כך?? ג. איך כל המראה הקשה של ביזוי רבי עקיבא גרם והוסיף למשה קנאת סופרים ורעב וצימאון רוחני ללמוד את התורה שבעל פה ולחדש בה כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש, וכפי שהרחבנו קודם??

והנה הגמרא ברכות ס"א אומרת שרבי עקיבא כל ימיו השתוקק לקיים את "ואהבת את ה' אלוקיך בכל לבבך ובכל נפשך" אפילו הוא נוטל את נפשו, ושם כשהרגו אותו, שסוף סוף זכה והגיע לכך, ואכן אם היו שואלים את רבי עקיבא היית מסכים גם שיבזו אותך עד כדי כך שאת בשרך יתלו יחד עם בשר הבהמות באטליו בביזיון נורא?? בוודאי היה רבי עקיבא צועק משתוקק אני לזה, כי כל כולו מסירות נפש למען שמו הגדול של בורא עולם.

וזהר לבנו – כי תשא

ממתק סיבת התעכבות יעקב בשכם שנה וחצי, בזמן שהיה עליו חובה למהר לבוא לבקר את אביו ואת אמו קודם פטירתה, כי מחמת עיכוב זה יצא מזה רבי עקיבא.

לפי זה מובן מדוע רבי עקיבא השתוקק כל ימיו למות על קידוש השם, כי זה היה שכרו שהשלים תיקונו שסוף סוף מת בקידוש ה' מתוך מצווה ודבקות בבורא עולם, וזה גם

יהי רצון שישים חלקנו בתורתו ונחדש חידושי תורה, ונזכה לאש תבערת ואהבה עזה לבורא עולם בהשתוקקות הנפש לאין עוד מלבדו, ושנזכה לעבוד אך ורק לשם שמים, וכפי שאמר האדמו"ר השפת אמת מגור זצ"ל בשם סבו הגדול בעל החידושי הרי"ם זצ"ל, שהפסוק "ויקחו לי תרומה – לי לשמי" בא ללמדנו, שצריך לשם שמים מושלם אפילו לא למטרת קודש של "ושכנתי בתוכם", כי ה"ושכנתי בתוכם" היא תוצאה ולא מטרה, וברגע שנשאף ונתפלל ונשתדל בכל כוחנו לפעול לשם שמים מושלם, האחוזים של הלשם שמים יהיו גבוהים מאוד אמן ואמן.

סרו מהר מן הדרך - וירא את המחולות

וייתכן שלכן משה כעס מאוד על המחולות, כי ברגע שחזרה להם השמחה אזי בעצם הם כבר יצאו מהעצבות והפחד, וממילא הייתה עליהם החובה להתעשת ולחזור בתשובה מיד, ולהיבהל מאוד מהנפילה הגדולה!! והיות והם לא חזרו מעצמם אלא המשיכו במחולות ובריקודים בזה הם הרסו את טענת האונס שלהם שפעלו מתוך יאוש ומשבר ופחד, ולכן משה רבינו שבר את הלוחות.

הקשה רבי חיים שמואלביץ זצ"ל, איך עם ישראל נפל במהירות מאיגרא רמה לבירא עמיקתא, הלא בגמרא שבת ק"ה כתוב כך דרכו של יצר הרע "היום אומר עשה כך ומחר אומר עשה כך עד שאומר לו לך עבוד ע"ז"!! ותירץ שהסטן בלב לאותם ועשה חושך בעולם ויבאש אותם שמשא רבינו נפטר, וכשבן אדם מיואש ושובר הוא מסוגל ליפול במהירות מגובה עד לתהום!!!

ללמדנו, שלעולם לא להיות במשבר וביאוש, כי אז הנפילה עלולה להיות עצומה, וגם כשח"ו נופלים עלינו החובה להתעשת ולחזור מיד בתשובה ומעשים טובים מתוך רצון עצמי ולא ח"ו מתוך עונשים, רק מתוך אהבת ה' אמן ואמן.

ושני לחת העדת ביד משה – לוחות שניות - המשך

ולשמור את עצמם באותה דרגה, עבודה זו לא הלכה לריק, אלא היא משמשת כזכות וכוח עצום לעם ישראל, וייתכן שבזכות עבודת השימור של עם ישראל במשך ה 40 יום, נשמר גם כוח החג הראשון ולכן חוגגים את המתן תורה הראשון ולא את השני.

כתב רש"י, שביום כיפור ירד משה עם שני לוחות הברית השניים, ורבים המקשים הרי לוחות השניות הם הלוחות השלימות, ואם כן עלינו לחגוג את יום הורדת הלוחות השניות כיום מתן תורה, ולא את יום מתן הלוחות הראשונות בסיוון, כי הם הפכו ל"שברי לוחות"!!

וייתכן עוד שבכל פעם שחוגגים את חג מתן תורה הראשון בשמחה, וכמאמר הגמרא פסחים סח' שהכל מודים שבעצרת - שבועות בעינן גם לכם, דהיינו שבחג שבועות חייבים גם שהגוף יינה מאכילה טובה, ולמה?? כי זה יום שניתנה בו תורה!!! כי בשמחת הגוף מלבד שמחת הנפש לכבוד מתן תורה, יתוקן גם המחולות והשמחה שעשו לפני העגל, שבגינם נשברו הלוחות הראשונים.

ואפשר לתרץ ע"פ דברי הכוזרי, שכתב שמיד אחרי קבלת התורה, במשך כל ה 40 יום עם ישראל חיכו לרדת משה מן ההר כשהם בלי שינוי ובאותו מצב שהשאיר אותם, כשהתכשיטים על הבגדים בדיוק כפי שהיו במתן תורה, ולכן למרות שמשא שבר את הלוחות יש בלוחות הללו קדושה עצומה, ומשום כך שברי לוחות נמצאים בארון, כי העבודה שלהם במשך 40 יום להישאר באותו מצב,

ללמדנו, שחייבים לתקן את חטאינו, ולא רק את החטא בעצמו אלא גם את הסובב שמסביב לחטא, כי אם היה חטא מתוך שמחה והתלהבות ואכילה ושתיה, חובה עלינו לתקן החטא על ידי מצווה מתקנת שתהיה בשמחה ובהתלהבות ולשם שמים, שלא נעשה עבירות בהתלהבות ובחשק עצום, ואילו את התשובה ותיקון החטא בפרצוף חמוץ ובלי התלהבות, כי את אותו מרץ ודם חם שהיה בעבירה חובה עלינו שיהיה בעת המצווה המתקנת שתהיה בריחת הדם ובמרץ ובשיא הכוחות ממש, רק כך יתוקן החטא בשלימות, אש תכבה את האש, קדימה!! ריתחא של מצווה!! אש קודש!!!! תפילה בהתלהבות!! אש!! "אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה"!!

ויתנצלו בני ישראל את עדים מהר חורב

לאחר חטא העגל עם ישראל הורידו את הכתרים שקבלו בזכות שאמרו "נעשה ונשמע"

מתן תורה הרי גר שנוולד כתינוק שנוולד ואין עליהם איסור קרובים בקרוביהם מלפני הגירות???

וכששאלתי שאלה זו ענה לי ת"ח עצום שהמהר"ל שואל שאלה זו, וראיתי במהר"ל שמתרץ שהיות ובורא עולם גייר אותם בכפייה בכך שכפה עליהם הר כגיגית כפי שכתב רש"י בפרשת ויתרו על הפסוק "ויתיצבו בתחתית ההר", לכן הם לא נחשבו כתינוק שנוולד בגירותם, (ויתכן בכוונתו שממילא לא הייתה להם קבלת גירות מושלמת), ולכן עדיין נשאר להם קרבת הברש וממילא נאסרו בקרוביהם.

ונשאלת השאלה, הרי עם ישראל אמרו לפני זה "נעשה ונשמע" וזה קבלת התורה באהבה מתוך רצון אמיתי מכל

בשבת פרשת יתרו בתפילת שחרית התעוררה בי שאלה עצומה, שהרי עם ישראל התגייר בקבלת התורה, והרי יש כלל שגר שהתגייר כתינוק שנוולד, ועד כדי כך הכלל הזה עוצמתי שאפילו מותר לו להתחתן עם אמו או אחותו כי הם כאנשים זרים ממש לאחר שהתגיירו.

ולפי זה קשה למה כתוב שבחטא המתאוננים בלילה עם ישראל בכה למשפחותיו ופי' רש"י על פי הגמרא יומא עה' שבכו על עסקי משפחות שנאסרו להם עריות והיו צריכים לגרש את נשותיהם שהתחתנו עמם קודם מתן תורה, כי לפני מתן תורה הם התחתנו עם עריות כגון אם משה - יוכבד שהייתה דודה של בעלה עמרם אבי משה רבינו, וקשה מאוד למה בכו? וכי למה היה להם להיפרד לאחר

וזהר לבנו – כי תשא

בתי המקדש, כי אז כביכול הם לא קיבלו הגנה של זכות האבות הקדושים כי הסכימו להתנתק מקרבתם לאבות.

ואולי בגלל זה ה' הקשיב רק לרחל אמנו, כי היא כביכול הסכימה להתנתק ממשפחת האבות כשוויתרה על הנישואין עם יעקב עבור לאה אחותה, ובכך הסתכנה שעשו יקח אותה לאשה, ואכן היא נקברה בנפרד מהאבות הקדושים כי בזה כוחה, שגם במצב שעם ישראל מנותקים מהאבות, בכל זאת זה זכותה שה' יחמול עלינו בזכותה!!!

אבל ט' באב יתהפך ליום שמח, כי בסופו של דבר על הצד שהגירות מושלמת אז ממילא הגירות שלהם הייתה מתוך "נעשה ונשמע" שזה גירות מושלמת בשמחה אמיתית, וזה שלימות עם ישראל, וממילא הקב"ה ישמח בעם ישראל, **אבל** זה רק כשעם ישראל יתנתקו מהנגיעות הרעות, וכל כולם יהיה לעשות רצון אבינו שבשמים באופן מושלם, ואז גם אם יסתיים זכות האבות הקדושים **כפי שכתוב בפרשת האזינו**, בכל זאת אז תבוא הגאולה לעם ישראל בזכות ה"נעשה ונשמע".

וכולי תודה לבורא עולם על חידוש זה שנתן לי ביום שבת וסיומו בסעודת מלווה דמלכא, וכל כך שמחתי בחידוש הזה שזה עשה לי עונג שבת מעין עולם הבא שאין מתוק מזה בעולם הזה, וגם ביום ראשון ושני בשבוע כל רגע שנוכרתי בזה הרגשתי מתיקות נפלאה שכל תאוות העולם הזה נמחקים לעומתה, ומחשבת עבירה מיד נמחקת כי אני מזכיר לעצמי את העונג של חידוש זה, ושוב אני מודה לבורא עולם על חידוש נפלא זה!!

זה מזכיר לי, שראיתי את תלמידי הבה"ח היקר והמוכשר מאוד **א.ש.** ני"ו שיום אחד הגיע לשיעור גמרא כולו מרוגש כפי שלא ראיתי מעולם, והוא מספר לי בשיא ההתרגשות שהוא הצליח לרוץ ולהניח 2 פסיעות על עץ ולהתהפך באוויר סיבוב שלם ומדהים!! והוא מרוגש כולו ואומר בהתלהבות **אני לא מאמין שהצלחתי!!** ושוב הוא חזר ואמר זאת שוב ושוב בהתפעלות, **והנה** למחרת הוא כשנוכר בזה שוב התרגשות והתלהבות ומלא בשמחה ושוב אמר אני לא מאמין שהצלחתי!! **והטעם** הטוב והמתוק של הצלחתו השפיע שגם חודש אחרי זה כשהוא נזכר בזה הוא מתמלא התלהבות ושמחה!!

ולמדתי ממנו ומהתלהבותו החוזרת ומתעוררת במשך תקופה ארוכה, שאם על הישג גופני בן אדם יכול לשמוח עד כדי כך, שמיד שנוכר בזה הוא מתמלא עונג וסיפוק אפילו לאחר חודש, כל שכן שעל הישג רוחני ותורני וקדוש זה אמור לתת לנו שובע – "שבענו מטובך" ושמחה והתלהבות עצומה וסיפוק בכל פעם שניזכר בזה, וזה יבטל מאתנו כל תאוה וטעם עבירה לתקופה ארוכה, **ואדרבא** תגבר בנו התשוקה לחדש עוד חידושי תורה אמן ואמן.

"קיימו וקבלו" - בימי הפורים קבלו את התורה מאהבה – המשך

אבל בימי אחשוורוש שעם ישראל תיקן וחזר בתשובה, וקיבל את התורה מאהבה, אז הם כביכול החזירו את ה"נעשה ונשמע", וממילא קדושתם חזרה לקדושה הראשונה, וראויים הם שוב לכתרים של נעשה ונשמע, **וזה מסמל המסכות בפורים שחזרנו לקדושה הראשונה** שגם אנחנו קדושים ברמה גבוהה שקשה לאחרים להסתכל על פנינו הקדושות, כפי שלא יכלו לראות בפני משה, או שהמסכות באים להזכיר ולסמל לנו שנוכר שבזכות החזרה מאהבה משה רבינו כבר לא צריך את המסיכה.

הלב, ואם כן היה כאן גירות מרצון – גירות מושלמת!! ולפי זה הרי הם כן כתינוק שנולד מחמת הגירות!!

ואכן בשפתי חכמים כתב שבהתחלה עם ישראל קיבל את התורה באהבה גמורה כשאמרו נעשה ונשמע, אבל בגלל ששמעו את הקולות ואת העשן הם נבהלו וחזרו בהם, ולכן בורא עולם כפה עליהם הר כגיגית, ולכן זה נחשב כגירות בכפייה וע"פ האמור לכן נשאר בהם איסור קרובים כי הם לא כתינוק שנולד, וכמובן יש הרבה מקום ודעות בכוונת המהר"ל.

ונשאלת השאלה, לשם מה בורא עולם הפחיד את עם ישראל בקולות ובעשן, שבכך גרם לעם ישראל לחזור בהם מרצונם הטוב לקבל את התורה, ואחרי זה לכפות עליהם הר כגיגית, לכאורה עדיף היה שלא יהיו קולות ועשן וכך לא יפחדו ועם ישראל ישארו ב"נעשה ונשמע", ברצונם הטהור לקבל את התורה בשמחה ומרצון טהור!!?

והתשובה שהתחדשה לי וכל כך התענגתי בשבת מתשובה זו, שזה היה עונג שבת מושלם עבורי, שבורא עולם בכוונה רצה שעם ישראל לא יהיו כתינוק שנולד בגרותם, כי אם כך הם יפסידו את החיבור והקרבה המשפחתית לאבות הקדושים – לאברהם יצחק ויעקב!! ולכן ברור שבורא עולם תכנן שגם יגידו "נעשה ונשמע" וגם יחזרו בהם וגם יתגיירו מתוך כפייה!!! הכל למען הקשר שלנו לאבות הקדושים!!!

ואכן למרות חזרתם בגלל הפחד בכל זאת עדיין נשאר להם הכתרים שקבלו על מה שאמרו "נעשה ונשמע" ורק כחטאו בעגל הורידו את הכתרים – כי למרות החזרה לא נמחק להם לגמרי מה שאמרו "נעשה ונשמע", מה שקיבלו גירות מרצון ובשמחה.

ולפי זה מובן למה כתוב שעם ישראל בכו "על משפחותיו" ולא כתוב "על משפחותם", כי עם ישראל בכו על 2 משפחות, שאם הגרות תהיה מושלמת אכן תותר להם הנישואים עם הקרובות אבל אז יש להם לבכות על הקרבה שלהם לאבות הקדושים שנחתכה, ואם הגירות לא מושלמת אזי הם ישמחו שהם קשורים לאבות הקדושים אבל יש להם לבכות על פירוק נישואיהם עם קרוביהם.

והיות ובבכיותם כביכול הם העדיפו גירות מושלמת והתנתקות מהאבות הקדושים לכן נגזר עליהם בכי לדורות על חורבן הבית, **וכפי** שכתוב **במדרש איכה רבתי פ"א**, שבגלל פעמיים שבכו בכי של תפלות בלילות לכן נגזר עליהם חורבן 2 בתי מקדש, ועל בכי בלילה של המתאוננים נגזר חורבן בית ראשון, ואילו על בכי בלילה בחטא המרגלים נגזר חורבן בית שני.

ייתכן שגלל הישנות החטא - שפעמים בכו בכי חנים וכשחוזרים על חטא פעם שניה זה מחמיר ומעצים את החטא, לכן נקבע זמן הגזירה לפי הפעם השנייה שחטאו, שבכו בליל ט' באב, **ולכן** גם נגזר שבלייל ט' באב יחרבו 2

הגמרא שבת פח' אומרת שלמרות שעם ישראל קיבלו את התורה בכפייה, בכל זאת חזרו עם ישראל וקבלו את התורה מאהבה בימי אחשוורוש, **ולפי** זה יתכן **שלכן מתחפשים בפורים**, שהרי כשעם ישראל חטאו בעגל הם הורידו את הכתרים שקיבלו במתן תורה על שאמרו נעשה ונשמע, ואילו משה רבינו נשאר בקדושתו וקיבל זוהר עצום מקדושת עם ישראל שנפחתה מהם בעקבות חטא העגל, עד כדי כך שמשה רבינו נאלץ לשים מסכה על פניו כי עם ישראל לא יכלו לראות את פניו הקדושים.

וזהר לבנו – כי תשא

”וראו פני משה כי קרן עור פני משה והשיב משה את המסוה על פניו

השניים, הרי שם משה היה בשמים 80 יום, כי 40 יום ביקש כפרה ורחמים עליהם ובסוף ה 40 יום האחרונים במוצאי יום כיפור הוריד את הלוחות השניות, ואם כן היה להם להמתין 80 יום??

ואולי נחשב 40 יום מאז שמשה הצטווה ”פסל לך שני לוחות אבנים כראשונים”, וזה היה בראש חודש אלול ומאז עד יום כיפור שירד עם הלוחות השניים זה היה בדיוק 40 יום, אבל בכל זאת זה נראה יותר כ 80 יום, כי בכל זאת כל ה 80 יום היו הכנה לקבלת הלוחות השניים, ע”י תשובה ובקשת רחמים לפני בורא עולם.

לכן נראה לי לבאר, על פי דברי הכוזרי לרבי יהודה הלוי מאמר א’ אות צ”ז שכתב שמיד אחרי קבלת התורה כל ה 40 יום עם ישראל חיכו לרדת משה מן ההר כשהם בלי שינוי ובאותו מצב שהשאיר אותם, כשהתכשיטים על הבגדים בדיוק כפי שהיו במתן תורה.

ולכן למרות שמשה שבר את הלוחות בכל זאת העבודה שלהם במשך 40 יום להישאר באותו מצב, ולשמור את עצמם באותה דרגה, עבודה זו לא הלכה לריק, אלא היא משמשת כזכות וכוח עצום לעם ישראל.

וייתכן שלכן גם שברי הלוחות נמצאים בארון, מלבד כל הסיבות שנכתבו בזה, כי אחרי המתנה והכנה ראוייה כזו, גם בשברי הלוחות יש עוצמה וכוח שיחשב שנתנית התורה הראשונה עדיין קיימת, וזה הכוח שעמד להם אחרי 40 יום להתגבר על אותו רשע גלית.

לכן מורי ורבותי, ראו נא את חשיבות 40 יום של קדושה ושמירת עיניים כי 40 יום של עמל והכנה לא הולך לפח, וגם במקרה חס ושלום של כישלון ועוד דווקא בסוף ה 40 יום ואפילו נפילה גדולה עד למאוד!! עד כדי עגל זהב - הגרוע מכל, ה' ירחם, בכל זאת עדיין לא נמחק העמל של 40 יום, כי ב40 יום של עבודה יש עוצמה וכוח אדיר, חזקו ואמצו השם עמכם גיבורי חיל.

על כן קבלו עליכם צדיקים וידידים, קדושים וטהורים, להשלים 40 יום בקדושה ובשמירת העיניים, ושוב עוד 40 יום, ושוב בפעם השלישית עוד 40 יום, זה לא אותו הדבר, כל יחידה של 40 יום מוסיפה עוצמה ואור וקדושה, קדימה עלו והצליחו, אחרי 120 יום בוודאי יקרנו פניכם בקדושה, כמו משה רבינו ששם מסווה כי קרנו פניו בקדושה.

עוד באותו עניין

ונראה שיש כאן רעיון מבהיל, שאם עושים מעשה טוב זה נותן כוח ועוצמה, אבל אם חוזרים לרוע, כמו ערפה אמו של גלית, וגם בנה גלית שבחר בדרך של רשעות, אז יכולים להשתמש בכוח של המעשה טוב ולנצלו גם להגביר את כוח הרשע והרוע רחמנא ליצלן,

וזה עונה גם על השאלה כשרואים רשע שמצליח ברשעותו עד כדי ניסים להרע, ואתה שואל מאיפה הכוח הזה?? ניסים להרע?? למה?? איך יתכן הדבר?? כמו שמפורסם שהיטלר ימ”ש שרד מספר רב של התנקשויות שנראים הדברים כעל טבעיים בעליל, וכן ערפאת ימ”ש שרד אפילו נפילה ממטוס, ושוב קשה למה היה להם נסי ניסים??

והתשובה לפעמים שזה כמו שמצאנו אצל גלית, שייתכן שרשע זה עצמו או אבותיו עשו מעשה טוב במהלך חייהם, ואפילו שהם רשעים בכל זאת הכוח של המעשה הטוב שלהם נשאר לדורות, ולכן יש להם גם כוח וגם ניסים להרשע, ואנחנו נלמד מכאן את העוצמה והכוח של מעשה טוב, ואדרבא נשתמש בו לדבר מצוה, ובוודאי כשנשתמש בכוח ובעוצמה לדבר מצווה יהיה בזה הרבה יותר עוצמה חזקה, כי זה המשך לרצון בורא עולם, ובעזרת השם נעשה ונצליח למען שמו באהבה אמן ואמן.

ועתה אם תשא חטאתם ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת

בחי על פי דרך המדרש ”מספרך” קללת חכם אפילו על תנאי היא באה, מנא לן ממשה שאמר מחני, ואף על פי

רבינו בחיי שואל למה כתוב בפסוק 3 פעמים ”משה”?? היה אפשר שייכתב כי קרן עור פניו והשיב את המסוה??

ותידוך, כי זה כנגד 3 פעמים 40 יום שהיה בהר סיני, שבכל 40 יום משה רבינו השיג עוד עוצמה ואור, ולכן כתוב 3 פעמים ”משה”, כי בכל פעם ופעם היה עולה מדריגה שראוי להיקרא עליה ”משה” שזה עוצמה שמשוי במי החכמה מהר סיני, דהיינו שכביכול יצא ספוג מתוך מעיינות החוכמה.

והנה בסיפור של דוד נגד גלית, כתוב ”ויגש הפלשתי השכם והערב” שמואל א’ י”ז ט”ז, ובגמרא סוטה מ”ב ב’ כתוב שגלית ניגש לקלל את עם ישראל דווקא בזמנים אלו כי רצה לבטלם מקריאת שמע, עוד כתוב שם ”ויתיצב ארבעים יום”, שכך התייצב גלית לפני מחנה ישראל במשך 40 יום וחירף וגידף אותם ואת בורא עולם, עד שבא דוד והרג אותה, ונשאלת השאלה מדוע התעכב 40 יום עד שהגיע דוד והרג אותה??

והרד”ק שם מתרץ שלא היה להם כוח לישראל לנצח את גלית אלא רק בסוף 40 יום, כי בסוף 40 יום ירד משה מן ההר ואז קבלו את התורה.

והדברים לכאורה תמוהים ממש, שהרי הם לא קיבלו את התורה בסוף ה 40 יום, כי משה שבר את הלוחות מיד כשירד מההר כשראה שחטאו בעגל, ואדרבא היה כעס גדול על עם ישראל, אם כן איזה כוח יש לעם ישראל בסיוע ה 40 יום אלו?? ואם נפרש שזה מדובר על הלוחות

לכן מורי ורבותי, ראו נא את חשיבות 40 יום של קדושה ושמירת עיניים כי 40 יום של עמל והכנה לא הולך לפח, וגם במקרה חס ושלום של כישלון ועוד דווקא בסוף ה 40 יום ואפילו נפילה גדולה עד למאוד!! עד כדי עגל זהב - הגרוע מכל, ה' ירחם, בכל זאת עדיין לא נמחק העמל של 40 יום, כי ב40 יום של עבודה יש עוצמה וכוח אדיר, חזקו ואמצו השם עמכם גיבורי חיל.

על כן קבלו עליכם צדיקים וידידים, קדושים וטהורים, להשלים 40 יום בקדושה ובשמירת העיניים, ושוב עוד 40 יום, ושוב בפעם השלישית עוד 40 יום, זה לא אותו הדבר, כל יחידה של 40 יום מוסיפה עוצמה ואור וקדושה, קדימה עלו והצליחו, אחרי 120 יום בוודאי יקרנו פניכם בקדושה, כמו משה רבינו ששם מסווה כי קרנו פניו בקדושה.

הרד”ק כתב עוד, שבזכות 40 פסיעות שהלכה ערפה עם חמותה נעמי, הם המה הזכות והכוח שקיבל בנה גלית 40 יום להתייצב ולחרף ולגדף, ומאוד נפלאותי, שהרי היא עשתה כביכול מצווה שכיבדה את חמותה הצדיקה, ואיך דווקא מזה יוצא כוח של 40 יום לחרף ולגדף את ישראל, איך כוח מצווה נהפך לכוח לטומאה לגדף ולקלל ולהשחית?? שהרי כאן לא היה כוח להשחית כנגד עם ישראל לבדו - כפי שיעקב חשש מעשו מחמת זכות הכיבוד אב של עשיו, אלא היה כאן גם חירוף וגידוף שמו של בורא עולם, וגם היה מפריע להם דווקא בעת קריאת שמע שחרית וערבית, בכדי לבטל מהם קבלת עול מלכות שמים ככתוב ”כי חרף מערכות אלקים חיים”.

והתשובה לפעמים שזה כמו שמצאנו אצל גלית, שייתכן שרשע זה עצמו או אבותיו עשו מעשה טוב במהלך חייהם, ואפילו שהם רשעים בכל זאת הכוח של המעשה הטוב שלהם נשאר לדורות, ולכן יש להם גם כוח וגם ניסים להרשע, ואנחנו נלמד מכאן את העוצמה והכוח של מעשה טוב, ואדרבא נשתמש בו לדבר מצוה, ובוודאי כשנשתמש בכוח ובעוצמה לדבר מצווה יהיה בזה הרבה יותר עוצמה חזקה, כי זה המשך לרצון בורא עולם, ובעזרת השם נעשה ונצליח למען שמו באהבה אמן ואמן.

ועתה אם תשא חטאתם ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת

בחי על פי דרך המדרש ”מספרך” קללת חכם אפילו על תנאי היא באה, מנא לן ממשה שאמר מחני, ואף על פי

כתב רש”י ”מספרך” - מכל התורה כולה, שלא יאמרו עלי שלא הייתי כדאי לבקש עליהם רחמים, ומוסיף הרבינו

וְטָהַר לְבָבוֹ – כִּי תִשָּׂא

ולאחר כותבי זאת ראיתי בספורנו שכתב שבתחילה קודם חטא העגל אמר הקב"ה למשה "עלה אלי ואתנה לך את לוחות האבן והתורה והמצוות אשר כתבתי להורותם" משפטים כד' יב', דהיינו שהקב"ה היה אמור לכתוב את כל התורה כפי שכתב את הלוחות, ובגלל חטא העגל הקב"ה אמר למשה פסול לך בעצמך את הלוחות, וגם אתה – משה תכתוב את התורה והמצוות.

והנה עדיין קשה לי לפירושו שהרי בפרשת משפטים כתוב מפורש "אשר כתבתי" דהיינו שהקב"ה כבר כתב את כל התורה ומצוות, ואילו לדברי הספורנו משמע שבגלל חטא העגל הקב"ה לא כתב את התורה רק משה רבינו?!

לכן נראה לתרץ כדברי רש"י שכתב בפרשת משפטים שם, שבלוחות הברית כלול כל התורה כולה בה וכפי כתב רבי סעדיה גאון, ואם כן מתאים לשון כתבתי כי אכן בלוחות כלול הכל, רק אם עם ישראל לא היו חוטאים בעגל היינו מקבלים את התורה מפורטת וכתובה בהרחבה מכתב של הקב"ה, ובגלל חטא העגל משה רבינו כתב את התורה בהרחבה, ואילו בלוחות עדיין נשאר כתב הקב"ה הכלול בו כל התורה והמצוות בתמצית, ולכן שיך שיכתב "אשר כתבתי" שהקב"ה כתב את התורה – בתמצית, ואילו משה רבינו בגלל החטא כתב את התורה בפירוט ובהרחבה.

וזה מחזק נפלא את תירוצנו הקודם, שבגלל קללת צדיק אכן משה רבינו לא נכתב בספרו של הקב"ה, כי בלוחות ששם כלול כל התורה כולה בתמצית לא כתוב שמו של משה, ורק משה עצמו כתב את התורה בפירוט ובהרחבה והוא כן כתב את שמו בספר שהוא עצמו כתב, וזה לא היה בכלל הקללה שקילל בטעות כביכול.

אומנם גם שם של עם ישראל לא נמחק, למרות שעם ישראל חטאו, כי מאחר שלא הקב"ה כתב את התורה אלא משה אם כן אין העונש להימחק מספר התורה למי שחטא כנגד הקב"ה תקף, כי הקב"ה לא כתבו וזה פשוט, וזאת בנוסף לתשובה של עם ישראל שמחק החטא.

מסכות בפורים – והקשר לפרשתנו

ה' בלי הסתר פנים, ושהניסים הבאים יהיו ניסים גלויים ולא נסתרים.

וייתכן עוד לומר שכל המצב של ההסתר פנים והנס הנסתר וההתעוררות ללימוד התורה מתוך אהבה, זה גרם שיהיה הכנה מושלמת לבית המקדש השני שזה השראת השכינה בתוכנו שזה פלא מאין כמותו כפי שתיאר זאת שלמה המלך בספר **דברי הימים ב'** לאחר שסיים את בניית בית המקדש, וגם כידוע בית מקדש השני נבנה על ידי רשות והשתתפותו של בנה של אסתר המלכה. 1996

ובעצם במסיכה ששם משה על פניו מפני קרני ההוד שיצאו מפניו, יש בזה מושג של נהפוך הוא, וכפי שמצאתי **באברבנאל** שהקב"ה הקרין את פניו של משה שיאירו שזה היפך מדרך הטבע, שהרי אדם שלא אוכל ולא שותה ולא ישן במשך 80 יום רצופים אמורים פניו להיות חשוכים כביכול, ונהפוך הוא ה' האיר את פניו של משה שיאירו.

ולכן גם אנחנו בפורים כשנראה את המסיכות נזכר במסיכה הראשונה שביטאה את היפך הטבע בחוש, ונזכור את כוח התורה שמסלק את ההסתר פנים תמיד!! ושנזכה לניסים גלויים בקרוב בימינו אמן ואמן.

שנתכפר להם עוון העגל נמחה שמו מפרשת "ואתה תצוה" שלא נזכר שם שמו של משה כלל.

וקשה שאם גם כאן התקיים הכלל שקללת צדיק אפילו על תנאי מתקיימת אם כן משה אמר מחני מכל ספרך והרי זה לא התקיים?! שהרי אצל רחל כאשר יעקב אמר שמי שגנב את התרפים לא יחיה, אזי רחל מתה למרות שזה היה קללה בטעות כי בוודאי יעקב לא היה מקלל שאשתו רחל תמות, ובכל זאת בגלל קללת צדיק אפילו בטעות הקללה התקיימה במלואה, ואילו כאן אכן בפרשת תצוה זה התקיים, אבל רק מקצת ממש מכל הספר?!

אלא התשובה פשוטה היא, שלמרות שעל פי הכלל היה אמור משה רבינו להימחק מכל התורה, בכל זאת כאן במפורש בורא עולם לא הסכים למחוק את משה רבינו, ואמר לו "מי אשר חטא לי אמחנו מספרי", ואם כן אפילו פרשת "ואתה תצוה" לא היה אמור שמו של משה רבינו להימחק כי הקב"ה לא הסכים שימחק.

ואכן נראה פשוט שאצל בורא עולם עצמו לא קיים המושג קללת צדיק מתקיימת אפילו בטעות, כי כל הקללות שיש בתורה לעם ישראל אם יחטאו חלילה בוודאי לא התקיימו כשעם ישראל טובים ועושים רצונו של מקום.

אבל ייתכן שבכל זאת מפרשה אחת נמחק שמו של משה – פרשת **ואתה תצוה** לא בגלל קללת צדיק, אלא כי בורא רצה לגלות לעם ישראל את המסירות נפש של משה שהסכים להימחק מכל התורה כולה ואפילו למות ולהימחק מספרם של צדיקים עבור עם ישראל או על כל פנים מספר החיים דהיינו מסר עצמו למות ע"פ **הרשב"ם**.

וייתכן שבורא עולם נתן למשה רבינו לכתוב את ספר התורה והחשיב את התורה כתורת משה, וממילא אפשר להחשיב שמה לא כתוב בכל תורת ה', כי זה כביכול **תורת משה** והוא משה כתבו, ויל"ע.

כידוע המנהג בעם ישראל להתחפש בפורים, ושמעתי לסיבת המנהג זה להראות שהיה הסתר פנים בעת הגזירות אבל לא רק, אלא גם כשהתבטלו הגזירות הם לא התבטלו על ידי נס נגלה כמו ניסי מצרים, אלא נס פורים היה נס נסתר, עד כדי כך שלא מזכר שם ה' אפילו פעם אחת במגילה, וזאת בכדי לבטאת את גודל הסתר הפנים שהיה בזמנם, ואכן הנס היה נראה כפוליטיקה שהתהפכה משנאת ישראל לאהבת ישראל.

והנה הראשון שמופיע ששם מסיכה על הפנים היה משה רבינו כמופיע בפרשתנו, אומנם כשמה רבינו לימד את עם ישראל תורה אז הוא הוריד את המסיכה.

ואולי זה מלמד על פורים שהיה הסתר פנים אבל על ידי לימוד תורה אפשר להוריד את המסיכה ואת ההסתר פנים, וכמאמר חז"ל ליהודים הייתה אורה – אורה זו תורה, שעל ידי התורה הסירו את ההסתר פנים.

ואולי קיבלו עליהם התחזקות בתורה ככתוב בסוף המגילה "קיימו וקיבלו" שקיבלו את התורה מאהבה, כי לעם ישראל כאב שהיה נס נסתר והם רצו לחזור להנהגת

וטהר לבנו – כי תשא

מחצית השקל לכפר על נפשותיכם

טענו שכל המאכלים היו בהכשר מהודר ואין סיבה לא לכבד את המלך שהזמין אותם, והם החשיבו את איסורו של מרדכי כאיסור קל ואולי כחומרא יתירה.

ועל זה בא מצוות השקלים לתקן קודם גזירה זו, שכל יהודים בלי יוצא מהכלל לא זלזלו במצווה זו הנראית כקלה לחלק מעם ישראל – העשירים, בפרט בדורו של משה שכל אחד יצא ממצרים עם עשרות חמורים טעונים מטוב מצרים, וכוח מצווה זו שכל היהודים עשו אותה בשלימות למרות שהיא כמצווה קלה, היא זאת שגברה על גזירת המן.

אמר ריש לקיש: גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם, שעתיד המן לשקול שקלים לאחשוורוש שיגזור גזירות רעות על עם ישראל, לפיכך הקדים שקליהם לשקליו - **מגילה יב', הסטייפלר בקריינא דאיגרתא** שואל מדוע עם ישראל היה צריך להקדים זכות כנגד פעולת המן?!

ואולי ללמדנו שמצווה קלה אבל שכל עם ישראל שותפים בה מנצחת גזירות קשות ורעות, וכ"ש מצוות גדולות.

כי הנה כידוע חטאם של עם ישראל בתקופת מרדכי היה שזלזלו באיסור מרדכי להשתתף בסעודת אחשוורוש, כי

ללמדנו שמצוות שאנחנו עושים בהקפדה ביחד כל עם ישראל עוצמתו עצומה לדורי דורות, ובכוחו לתקן חטאים של הדורות הבאים, ולכן אדרבא נחפש להשתתף בכל מצווה שמעוררים את הציבור אפילו מצוות קלות וקבלות פשוטות בעיניך, ולמרות שלדעתך זה מיותר או לא נוגע לעצמך ולמשפחתך בכל זאת עלינו להצטרף לכלל ובכוח מצווה של הכלל נזכה לזכויות עצומות לדורי דורות.

מור דרור

ואולי לפי דברי הרמב"ם יש כאן רמז למרדכי דווקא בגלל שמור הוא ממקור חיה טמאה בכל זאת השתמשו בו למשכן הקדוש, וגם מרדכי הציל את עם ישראל על ידי שהתמזג בשלטונו של אחשוורוש, והפך יחד עם אסתר את מלכות אחשוורוש למלכות חסד, שלמרות ששם היה טומאה מחיה רעה ששמה המן בכל זאת נהפך לאבקה ומרדכי הפך קערה על פיה ומיזג לטובה את השלטון.

ייתכן עוד בדרך רמז שמזה ששמו – מרדכי היה מרומז דווקא בשם הקשור לתערובת של טמא ברוב טהור שכשר הדבר לפני הקב"ה בשמן המשחה ולקטורת הסמים כאשר הרע והטמא התבטל והשתנה שמו ומהותו וצורתו, מזה למד מרדכי בדרך רמז שמותר לו להיות חלק משלטון אחשוורוש למרות טומאת אחשוורוש כי הוא ואסתר הרוב מול אחשוורוש האחד, והרע המן התבטל לגמרי.

אבל מכל מכל מרדכי היה רצוי לרוב אחיו שפרשו ממנו מקצת סנהדרין כפי שכתב רש"י ואולי הם טענו כדעת הראב"ד שאין מצב שמור דרור היה טמא, ולכן לא היה למרדכי להתיר לעצמו להיות חלק משלטון אחשוורוש, וכמובן כל זה בדרך דרש בלבד.

בשמן המשחה היה אחד מהמרכיבים הבשמים היה "מור דרור", ויש מחלוקת הראשונים בפירוש המין "מור" יש מרבתינו כמו הרמב"ם בה' **כלי המקדש פ"א ה"ג ואבן עזרא** שהיא נעשה מדם גרונו של חיה כמו צבי שנמצא בארץ הודו ונקרא מוס"ק הנקרא ונופל לארץ ונהיה כמין אבקה, ואינו כמו שאר מיני בשמים שהם מיני צמחים ועצים.

אבל הראב"ד חולק עליהם וטען שאין זה הגיוני שיכניסו למקדש דם של חיה טמאה, ולכן כתב שמור הוא מין בושם מעשב או אילן שריחו נודף, ולדברי הראב"ד צריך לפרש שתכלת שהשתמשו בו במשכן היה מדג כשר ששמו חילזון אבל זה דחוק, וגם צ"ע כלפי תולעת שני שבפסוק גם היה מתלעת שהיא טמאה ושימשה לצבע לצרכי המשכן.

והרמב"ן מתרץ קושיית הראב"ד שהיות וזה ניטל מן החיה בחייה לכן אינה מטמאה, **והכסף משנה** מתרץ שכיון שכבר נעשה כעפר אינה מטמאה, והשואל ומשיב מבאר את תירוץ הכסף משנה שהיות ונשתנה הדם ונעשה ממוזג זה נחשב להכרבה מזוגית שלא נחשב לאיסור.

והנה הגמרא חולין קלט' דורשת מרדכי מן התורה מניין? עונה הגמרא "מור דרור – ותרגומו מירא דכיי",

לראות את פני האדון ה'

ולפעמים יש לאדם פחדים שמא גויים ינצלו זאת לשדוד את ביתו או להשתלט על ביתו ועל עירו, לכן אומר לו בורא עולם אתה הולך "לאדון" – דע לך שהכל לא שלך אלא של האדון שהוא בורא עולם, והוא ציווה אותך ואת כל בני עירך לעזוב את הבתים ואת העיר וללכת לירושלים, והכל באחריותו ועל דאגתו ואין זה מדאגתך כלל, ועלה בשמחה בלב שקט ורגוע.

ואם אדם עושה כן, ממשיך הקב"ה בפסוקים ואומר לו כברכת ה' אשר נתן לך, אתה יהודי מאמין ראוי לברכת ה' והקב"ה יפקיד בידך רכוש שיהיה תחת ידך כי אתה נאמן, אתה יודע שבסופו של דבר הכל רכוש של בורא עולם.

מדוע דווקא במצוות עליה לרגל לבית המקדש להראות את פני ה' מופיע הלשון "האדון"??

והבחורים החשובים אביאל דהן ואריאל טובול ענו בסגנון אחד שיש כאן רצון לשכנע את האנשים לעזוב את בתיהם ולעלות לרגל כהכרת הטוב לבורא עולם שלמרות שמשכנו במרומים ומלוא כל הארץ כבודו ככל זאת באהבתו העצומה לעם ישראל הוא הסכים כביכול לשכן שמו וכביכול שיהיה לו דירה בתחתונים, ואם אדון כל הארץ כך אוהב אותנו ראוי שנרוץ אליו באהבה.

ונראה שברגע שאדם קשה לו לעזוב את הבית בלי השגחה, בפרט שכל בני עירו עוזבים את הבתים בלי השגחה,

ויצא העגל הזה

הכהן יעשה כדבר הזה? וכמו כן קשה מה ענה אהרן למשה **"ויצא העגל הזה"** הרי הוא בעצמו הכין את צורת העגל?!

האבן עזרא כותב שאהרן הכהן צר את הזהב לצורה של עגל וכך זרקו לאש ויצא העגל, וזה פלא איך יתכן שאהרן

וזהר לבנו – כי תשא

רב שלא קשרו את קרבן הפסח ולא התעללו באלוהי המצרים הם אלו שכשלו בחטא העגל,

אם כן יתכן שאהרן הכהן בכוונה עשה צורת עגל לעשות צחוק מהיצר הרע שפעפע בעם, ובכוונה עשה להם עגל בכדי שהיהודים ילעגו לעגל הזה ויבזו לו כפי שעשו במצרים לעיני כל המצרים בקרבן פסח, ורק בגלל הערב רב היה כישלון ויצא העגל הזה לרעת עם ישראל.

חטא העגל

ואכן בלוחות השניות מפורש בתורה **דברים פרק י' פסוק י'** "לא אבה ה' השחיתך", ומפרש הרמב"ן שהקב"ה לא העמיד את עם ישראל שוב בניסיון כניסיון העגל שהיה בלוחות הראשונות, כי בורא עולם ברחמי רצה להכניס אותנו לארץ ישראל ולא שחלילה נישל שוב בעבירה ח"ו, וייתכן גם שבגלל שהלוחות השניות ניתנו בסתר לכן היה פחות קיטרוג או שבכלל לא היה קיטרוג לנסות את עם ישראל בניסיון קשה האם הם ראויים לקבלת הלוחות – והתורה, לכן חשוב ביותר להתפלל בפסוקי דזמרה "שלא תביאני לא לידי חטא ולא לידי ניסיון", ובכל זאת אם נקלענו לניסיון עלינו לברוח ממנו ובלית ברירה להילחם.

**בוש משה

ראו כביכול 2 דמויות של משה לפנייהם, וזה היה יכול לעזור להם בעת ניסיון חטא העגל שהשטן הראה להם דמות משה נישא במיטה כמת, שידעו שאין זה משה האמיתי, כי הקב"ה מכין רפואה למכה, ומכין לנו כלים שבהם נתגבר על ניסיונות היצר הרע הקשים, רק שעלינו להשתמש בהם ולא לשכוח אותם בזמן הנכון והראוי.

ושני לוחות אבנים הוריד בידו וכתוב בהם שמירת שבת – חיבור לוחות ראשונות ושניות

ששניהם בדבור אחד ובתיבה אחת נאמרו ובשמיעה אחת נשמעו: "כאשר צוך" - קודם מתן תורה במרה.

וברור שלא הכוונה כאשר צוך בלוחות ראשונות שהרי כל העשרת הדברות הוזהרו בלוחות ראשונות ומדוע הוזכר זאת דווקא במצוות שבת, אלא הכוונה כאשר צוך במרה עוד קודם מתן תורה, ולמה חשוב להזכיר זאת בעשרות הדברות בפרט שנכתב בתורה מפורש שה' אומר "וכתבתי על הלחת את הדברים אשר היו על הלחת הראשנים אשר שברתי", ובלוחות הראשונים לא מופיע כאשר צוך במרה??

אלא יתכן שהכוונה כפי שכתבתי קודם שבגלל שעל מצוות שבת ישראל נצטוו עוד קודם מתן תורה לכן מתחברים ומתאחדים הלוחות כאחד למרות שבירת הראשונות, על ידי מצוות שבת שלא נפגם בחטא העגל וכאמור, והנה דווקא בגלל שהיו 2 לוחות ובראשון נכתב זכור ובשני נכתב שמור רק כך התקיים דבר ה' במצוות השבת בשלימות.

ואולי זה הגדלות והחשיבות שאומרים בתפילת שחרית של שבת שכתוב בהם בלוחות השניות שמירת שבת, כי מצוות שבת מחברת את שני הלוחות כאחד, וכל זה בזכות ישראל שכתוב "ושמרו בני ישראל את השבת, לעשות את השבת לדורותם ברית עולם", דהיינו שעם ישראל קיבלו עליהם לקיים את השבת לנצח עוד ממרה שנצטוו עליה בראשונה ובלי הפסק שמרו את השבת עד עולם, ולכן לא נפגם מצוות השבת אצל עם ישראל למרות חטא העגל ונתקיים הן זכור והן שמור את יום השבת.

ואולי בדרך רמז ודרש זה הכוונה "לעשות את השבת" דהיינו היות ועם ישראל שמרו שבת ברציפות ממרה עוד

ואומנם ברמב"ן יש מהלך נפלא ועמוק בעניין זה, אבל ברצוני לבאר כאן דרך אחרת בס"ד, כי הנה כידוע הערב רב הם אלו שעבדו את העגל ולמה רק הם?? כי עם ישראל במצרים שחטו מול עיני המצרים את קורבן פסח, ועוד התעללו במצרים שקשרו את אלוהיהם – השם במשך כמה ימים מיי ניסן עד יד' ניסן, וזאת בשעה שהמצרים מאמינים בבעלי חיים שהם אלוהים, וממילא קשה להאמין שהיהודים יאמינו בעגל שהוא אלוהים, ורק הערב

ראיתי שכתוב בספר **כרם הצבי** על פי **מדרש תנחומא** שמלבד ההטעיה שהשטן בלב את עם ישראל כביכול שנשא את מיטתו של משה והיה חושך וכו', כך שעם ישראל חשבו שהם זקוקים למנהיג חדש, כביכול הקב"ה נתן למן להטעות אותם, שהרי לאחר שנעשה העגל אמר אהרן שמחר נחוגג לה', ואהרן היה בטוח שהיות והמן הוכיח מי צדיק ומי רשע, ממילא בבוקר כאשר יראו שעליהם לחפש את המן מחוץ למחנה הם יראו בחוש שחטאו בעגל ולא ימשיכו לחגוג ולחטוא עוד, אבל למרות מחשבה זו המן לא הוכיח באותו יום מי הרשיע בעגל, וזה העצים את הניסיון.

בפרשת משפטים כתוב "ויקח משה חצי הדם וישם באגנת וחצי הדם זרק על המזבח", ובמדרש רבה ויקרא ו' ה' מובא **שמלאך בדמות משה** חילקם לחצי עוד קודם שיצא כל הדם – שדבר זה רק מלאך יכול לדעת, **ואולי** כבר אז ראו ישראל שמלאך יכול להדמות למשה רבינו, **ולכאורה** הם

לכאורה צריך עיון מדוע מזכירים בתפילה שבלוחות כתוב שמירת שבת, הרי בין בלוחות הראשונות ובין בלוחות השניות כתוב בהם 10 דברות ולא רק שמירת שבת?? וכי מה מיוחד בדבור של שמירת שבת שנשמע כביכול שהוא כעיקר הלוחות?? **וכמו** כן הלוא מזכירים שכתוב שמירת שבת בלוחות מדוע אם כן צריך גם להזכיר מה שכתוב בתורה "ושמרו בני ישראל את השבת"?? וגם מה משמעות "לעשות את השבת"??

ואולי המיוחדות בשמירת שבת שהיא כביכול לא נפגמה בעם ישראל בין שני נתינת הלוחות, שלמרות חטא העגל שכביכול הרס את מתן הלוחות הראשונות, בכל זאת מצוות שבת לא נפגמה בגין חטא העגל, כי את מצוות השבת עם ישראל קיבל עוד לפני מתן תורה כשהיו במרה וכן **בפרשת המן** עוד לפני שהתחייבו לא לעשות עבודה זרה, ועוד לפני שכביכול נישאו להקב"ה, לכן יתכן ששמירת שבת לא נפגם בחטא העגל.

ולמרות שמחלל שבת ככופר בעיקר, ובפשטות עובד עבודה זרה ככופר בכל התורה כולה, בכל זאת עם ישראל בחטא העגל לא נחשב לכופר בעיקר, או בגלל שהיו כאנוסים ועיקר חטאם שלא מיחו, או בגלל שרק חיפשו מנהיג במקום משה ולא חיפשו לעבוד ע"ז ממש – ילכו לפנינו כדברי המדרש שמשה וארונו של יוסף הלכו לפני העם.

והנה בלוחות הראשונות כתוב "זכור את יום השבת לקדשו", ואילו בלוחות השניות כתוב "שמור את יום השבת לקדשו כאשר צווך ה' אלוקיך", וכתב רש"י "שמור" - ובראשונות הוא אומר **זכור**, ומסביר רש"י

וְטָהַר לְבָבוֹ – כִּי תִשָּׂא

אשר תבשלו בשלוי, וכן "ראו כי ה' נתן לכם השבת על כן הוא נתן לכם ביום הששי לחם יומים, שבו איש תחתיו אל יצא איש ממקומו ביום השביעי", ב. וגם מפורש שעם ישראל קיים מצוות ה' זו באופן גלוי וברור ככתוב "וישבתי העם ביום השביעי", ולכן מצוות שבת היא המחברת את שני הלוחות הראשונות והשניות, ואולי גם יש לחלק כי מצוות כיבוד אב ואם היא מצווה שכלית ומוסרית של הכרת הטוב, משא"כ שבת שהיא מצווה חוקית.

והביא לי ראייה קטנה בדומה, ע"פ **תוספות בכורות ה'** שעצם הלוז היא השורדת לתחיית המתים וממנה המתים קמים לתחיית המתים, כי נוצרה במוצאי שבת ואדם הראשון לא חטא עמה ולא פגמה – **בני יששכר אדר מ"א**.

ונקה לא ינקה

ולענין ד' נראה שמאחר ובתחילת יגי מידות רחמים של רחמים הוזכר שהקב"ה חס ומתנהג ברחמים במי ששב בתשובה, יתכן ש"נקה ולא ינקה", זה גם מידת רחמים, שמי ששב בתשובה באהבה שהזדונות נהפכות לזכויות – גמ' יומא לו', אם כן חסד הוא עבורו אם ה' לא ינקה את עוונותיו, ורק מי ששב בתשובה מיראה חסד עבורו שהתנקה זדונותיו לכשגגות או כאילו מעולם לא נעשו, וכדברי השיח יצחק ח"א בדרוש לשבת שובה, שנאמר "נושא עוון ועובר על פשע לשארית נחלתו", שמי שמישים עצמו כשיריים – עונו והכנעה גמורה בכך מוכח שחרטתו חרטה גמורה וכאילו נעקר מעיקרו ולא עשאו מעולם.

אומנם שוב מצאתי בספורנו שפירש בדומה לדברי אך להיפך, ש"נקה" זה לשב בתשובה מאהבה שהקב"ה מנקה את חטאיו לגמרי וכאמור בגמרא הקב"ה הופכם לזכויות, ואילו מי ששב בתשובה מיראה עליו נכתב "לא ינקה" שלא מתנקים חטאיו לגמרי כי זדונותיו יורדים בחומרתם לדרגת שגגה אבל לא נמחקים לגמרי, ושמתני על דבריו כמוצא שלל רב כי לדבריו "נקה ולא ינקה" שניהם ממידת הרחמים וגם ביאר העניין לשב מאהבה ולשב מיראה, אלא שדברי מתאמים כרש"י מיומא פו'.

פוקד עוון אבות על בנים על שלשים ועל רבעים לשונאי

ואולי כ"ז על משפחות בודדות כדוגמת סנהדרין שהורגת יותר מא' 70 שנה נקראת קטלנית מכות ז', אבל בזמננו שחלק עצום מעם ישראל חוטאים, יתכן שהם בגדר תינוקות שנשבו, כי הוחזקו בעוון בגלל אבותם ומחמת רבים המוחזקים בעוון מאבותם קשה מאוד להם לשנות עולמם להתעורר בתשובה ולהגיע לדרך האמת, וממילא מידה זו בזמננו משמשת כרחמים לכלל ישראל, כי היום יש חזקת אבות – מעשי אבותיהם בידיהם אבל קושי לחזור בתשובה.

קודם מתן תורה כך גרמו ויצרו את שלימות השבת בכתיבה על הלוחות שיתקיים הזכור והשמור את יום השבת בחיבור לוחות הראשונות והשניות וכנתבאר.

על מאמר זה הערני החברותא היקר מאוד הרב אלדר נתנוזן שליט"א, א. שבגמרא סנהדרין נו' מפורש שגם מצוות כיבוד אב ואם קיבלו ישראל במרה עוד קודם מתן תורה, וא"כ גם מצוות כיבוד אב ואם לא נפגמה אצל עם ישראל מחמת חטא העגל, כפי שלא נפגמה מצוות שמירת שבת כי קיבלוה עוד קודם מתן תורה??

אך נראה לחלק בין מצוות שבת המפורשת בתורה קודם מתן תורה, בפרשת המן, א. "ויאמר אלהם הוא אשר דבר ה' שבתון שבת קדש לה' מחר את אשר תאפו אפו ואת

כתב רש"י מיומא פו' "נקה" לשבים בתשובה, "ולא ינקה" למי שאינם שבים בתשובה, ומקשה ה"ט"ז מה ענין להזכיר ביגי מידות של רחמים עניין שהקב"ה לא מנקה למי שלא חזר בתשובה?? עוד הקשה הרי בתחילת יגי מדות כתוב "ה' ה'" וכתב רש"י ה' הראשון שזה מידת הרחמים למי שלא חטא, ופעם השני שכתוב ה' זה מידת הרחמים למי שחזר בתשובה על חטאיו, ואם כן מה התחדש במידת הרחמים של "ונקה" – לשבים בתשובה??

לכן מתרץ ה"ט"ז שגם ונקה וגם לא ינקה הם מיגי מידות של רחמים, שלשבים "נקה" הוא מנקה לגמרי ודומה כאילו לא עשאו מעולם, ומדת "לא ינקה" מלמד על שאין הקב"ה נוקם כראוי למי שאינם שבים, אלא רק לא ינקה אבל אינו מכריתו מן העולם:

ואולי כוונתו למה שכתוב בנביא ישעיה נז' טז' "כי לא לעולם אריב ולא לנצח אקצוף, כי רוח מלפני יעטוף ונשמות אני עשיתי" וכדברי המצודת דוד: כי המריבה אשר אני עושה עם החוטא להענישו בגמול מעשיו הנה לא תתמיד לעולם. "ולא לנצח" - כפל הדבר, והנשמות כולם הלא אני עשיתי, ולכן ראוי לי לרחם עליהם:

דבינו יוסף בכור שור מפרש, "שכיון שהוחזקו בעבירות אני מכלה דור רביעי מהעולם", ו"עון אבותיו" גרמו לו להיות רביעי, אומנם ה' מעניש דור רביעי רק על עוונם ולא על חטאי אבותם ככתוב "איש בחטאו יומתו", עכ"פ לדבריו זה כלול במידת רחמים. ויתכן לפרש בדבריו שבגלל הדור הראשון גם הדורות הבאים חטאו והיות ולא חזרו בתשובה והוחזקו לחטוא, לכן ה' מכלה דור רביעי, כי ה' לא חפץ בדור חמישי שימשיך בקלקול.

כי תשא את ראש – התחדש בס"ד בשמחת החתונה אצל ש"ב הרב יצחק יאלס שליט"א

זזה מרמז, על מצוות מחצית השקל, שלא רק האמצע הבינוניים (פי) במעמד הכספי יתרמו מחצית השקל, אלא גם 2 הקצוות א וגם הקצה השני האות ת - יתנו מחצית השקל ככתוב "העשיר לא ירבה והדל לא ימעיט ממחצית השקל".

זזה מרמז 3 פעמים בפסוק, כי מובא בשקלים פ"ג משנה א' 3 פעמים בשנה לקחו תרומת הלכה, תרומת מחצית השקל, כי הקרובים נתנו באדר והרחוקים בניסן והרחוקים מאוד תרמו באלול (ר ש – אלול לקראת ראש השנה).

המילה "כיי" זה צירוף של אותיות אמצעיות, "את" זה צירוף של אותיות קיצוניות א' בהתחלה ואילו ת' זה הכי קיצוניות בסוף האותיות והיא משמשת כאן באות השנית.

והנה המילה "תשא" שוב האותיות הקיצוניות אבל להיפך, הת' בהתחלה והאלף בסוף.

ואילו המילה "ראש" זה שוב אותיות ר' ש' כמעט בקצה האותיות, וכאן האלף שהיא הכי קיצונית נמצאת באמצע.

לכפר על נפשתיכם – אנא עזור לי לכפר על נפשי על ידי חיזוק יהודים, בהדפסת ספרי "וטהר לבנו" 6 כרכים, שכעדות גדולי ישראל מכל החוגים חיוק מחוק ויחוק בס"ד רבבות נשמות עמך בית ישראל.

106855@gmail.com יוחנן ריינד 0527120333 או באימייל